

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V spravi prejemov mesečno . . 1-70
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Ilustrati: ==
Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat 15 „
za trikrat 13 „
za večkrat primeren popust.
Površna označila, zabrane, oznake in št.:
enostolpna pettivrsta po 20 v.
== Poslano: ==
enostolpna pettivrsta po 40 v.
Izšla vsak dan, izvenredno
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, opreme 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 138.

Naš sedanjí položaj.

(Od našega vojnega poročevalca.)

Ko se je ruska ofenzivna moč v Galiciji ugonobila in so dospela nemška ojačenja, se je začela druga doba avstrijsko-ruske vojne, doba naše ofenzive proti ruskim brambnim silam v Galiciji in kraljevini Poljski.

V prvi vojni fazi so Rusi s svojo glavno močjo prodirali proti Galiciji t. j. proti Avstriji. Postavili so sicer nekaj zborov tudi proti Vzhodni Pruski (ki jih je Hindenburg polagoma popolnoma uničil), toda dejstvo, da so svojo glavno moč postavili proti Avstriji, sili k zaključku, da je bil njihov udarec pred vsem namenjen ravno Avstriji. Ako bi se bilo Rusom posrečilo uničiti avstrijsko armado, potem bi jim bila pot v Budimpešto (oziroma na Dunaj), kamor so bili po vsej priliki namenjeni, kakor so pokazali s svojim vpadom v marmaroško ozemlje, — popolnoma odprta; na drugi strani bi jim bila pa odprta pot tudi v Nemčijo ter proste v to potrebne močne brambne sile. Tak je bil po vsej priliki ruski načrt, vsaj za čas, dokler so Nemci s svojo glavno silo vezani v Franciji. Rusom se pa ni posrečilo uničiti avstrijske armade, dasi so si to najbrže domišljali, ko smo pretrgali boje, da smo svoje brambne sile zbrali na ožjem prostoru. Koliko nadčloveških naporov so zmagale naše čete, koliko znanja so dokazali častniki in koliko junaštva naše moštvo, to ostane z zlatimi črkami zapisano v zgodovini avstrijske armade. Ogromna ruska premoč, ki se je kakor plaz razlila čez Vzhodno Galicijo, je naša trdovratnega nasprotnika in tak odpor, s kakoršnim Rusi očitvidno niso računali. Rusi so sicer končno pridobili nekoliko prostora, toda s kakšnimi žrtvami! Res je, tudi mi smo imeli velike izgube, zlasti smo izgubili mnogo častnikov, kakor je razvidno iz zaznamkov o ranjenicah, toda naše žrtve kljub temu razmeroma niti z daleka niso tako velike nego ruske. Dokaz: Naša armada, ki se je polagoma ločila od sovražnika, je zbrala tudi ondi, kjer ni dobila nobenih nemških ojačenj, svoje moči za zopetno ofenzivno prodiranje, med tem ko je Rusom vsled velikih izgub očitvidno prešel ves ofenzivni duh in so se na celi črti umaknili. Ako bi bili imeli še dovolj moči za nadaljni sunek, bi bili izkoristili položaj, prodirali dalje proti nam in se vsaj skušali

prepričati, da-li je njihova domneva, da so z našo armado opravili in da ista ne pride več v poštev, pravilna. Rusi tega niso storili, ker očitvidno niso mogli! Tako zelo so se izkrcavali v Galiciji, toliko žrtev in težkih izgub so imeli, da so se morali ustaviti. In da je Ruse vsaj indirektno k temu prisilila, to je zasluga numerično mnogo slabejše avstrijske armade, kar tudi priznavajo prijatelji in sovražniki.

Da smo dosegli ta uspeh, smo morali seveda tudi mi doprinesiti velikih žrtev; toda te žrtve so imele namen in pomen.

Vsi vemo — in tudi Rusom ni to nobena tajnost —, da imamo v monarhiji in zavezni Nemčiji še ogromne človeške rezerve, ki jih bomo ob danem trenutku tudi čisto gotovo izkoristili. Tudi Rusi imajo dovolj rezerv; ne bilo bi modro, če bi rusko moč podcenjevali. Toda eno ugodnost imamo, katere Rusi vsaj trenutno nimajo: svoje rezerve spravimo lahko veliko hitreje na fronto, nego naši nasprotniki. Ugodnost, ki so si jo Rusi zagotovili ob začetku vojne s svojo tajno mobilizacijo, danes od pada; danes uživamo mi koristi majhne oddaljenosti med fronto in domovino, kar pospešuje vrhu tega še gosta železniška in komunikacijska omrežja. Da smo se teh koristi pravočasno zavedli in jih tudi izkoristili, to dokazuje sveži, pogumni ofenzivni duh, ki je naše čete kljub slabemu vremenu, kljub slabim potem in kljub prejšnjim dogodkom z nezmanjšano silo pognal zopet naprej, daleč preko Przemysla! In to je dobro! Le pomislimo, kako mora na moštvo vplivati ponovno krepko napredovanje, kako veliko moralčno silo vsebuje prodiranje; ne, po vsem tem ne bomo obupovali! Povelje »Naprej!« je že pod Blücherjem doseglo čudovite uspehe.

Bitka, ki danes divja na celi črti reke San, nam daje novo, čvrsto upanje! Seveda nočemo prezgodaj vriskati; popolnoma se zavedamo težkoč, ki še čakajo naše vojake. Toda tudi malo dušnim nam ni treba biti, ker za to ni najmanjšega povičja. Monarhija ima trdo kožo; kakor mi vemo, da pohod v Moskvo ni nikak sprehod, ravno tako so bržčas že tudi Rusi spoznali, da je pot v Budimpešto tlakovana z bajonetnimi ostmi!

Velika oddaljenost od središča silno ovira Rusom dovoz, in sicer predvsem dovoz municije in živeža. Po-

sebno municije. Pri Lvovu in pri nadaljnjih bojih so se Rusi silovito »izstrelili«, tako da morajo danes že prav občutno varčevati z municijo, in to okolnost naše armadno vodstvo tudi primerno izkorišča! Ravno tako je s prehrano. Vzhodna Galicija ima sicer bogate zaloge, toda tudi največje skladišče se nazadnje izprazni. Dvoznih prog imajo pa Rusi mnogo manj nego mi.

Tudi z boleznijo moramo računati. Hvala Bogu, mi lahko rečemo, da težka epidemija pri nas ponehuje, kar je zasluga cepitve, kateri se je podvrglo celokupno moštvo. Da mora tudi ta okolnost ugodno vplivati na razpoloženje naših čet, je jasno.

Vse te okoliščine kažejo, da položaj naše armade ni slab; lahko smo torej zopet popolnoma mirni in to tudi oni, ki so že omahovali! Bodimo mirni in polni zaupanja in ne dajmo se voditi od temperamenta in čustev, marveč vodi naj nas premišljeni razum. In ta nam pravi, da naša stvar dobro stoji.

Bombažna vojna.

Ker Anglija z vsemi svojimi zavezniki ni vstanu, da bi vojaško premagala Nemčijo in Avstro-Ogrsko, skuša sedaj svoj cilj doseči z drugimi sredstvi in jima je napovedala gospodarsko vojno. Londonska vlada je namreč proglasila bombaž za kontrebando, čeprav se bombaž v mednarodnih določilih nikdar ni označil za tihotapsko blago. S tem je pa Anglija pravzaprav napovedala gospodarsko vojno Severni Ameriki, ki je poleg Vzhodne Indije in Egipta najvažnejša izvozna dežela za bombaž. Unija izvozi na leto za približno tri milijarde kron bombaža, kar znaša več nego četrtino vsega severoameriškega izvoza. Amerika ima tedaj velik interes na tem, da se ta izvoz ne prepreči.

V Združenih državah vlada nepopisno razburjenje nad angleškim izizvajanjem. Severoameriška vlada je odločila, da na noben način ne pritrdi angleškemu stališču, kajti bombaž nikdar ne more veljati za kontrebando. »Bombažna mrzlina« se je polastila vseh ameriških krogov brez razlike — od državnega predsednika do zadnjega prizadetea Amerikanca. Ameriki ne preti le nevarnost, da izgubi skoro ves izvoz začasa vojne, marveč bo ta industrijski proizvod radi ogromnih zalog izgubil tudi vsako ceno za ameriške trgovce in

pridelovalce. Da bi nesrečo kolikor mogoče zmanjšali in zajezili, se je začelo originalno gibanje, da vsak Amerikane, ki le more, kupi vsaj eno balo bombaža po 500 funtov. Ta pomožna akcija je izšla iz južnih držav in ima namen pomagati farmarjem. Tudi predsednik Wilson je baje že kupil svojo balo bombaža. Podobna pomožna akcija se je uvedla tudi glede shrambe in posojil na bombažne zaloge. To patriotično prizadevanje Amerikanov je umljivo, saj je od bombažnih nasadov, bombažne letine in bombažne trgovine odvisnih na milijone eksistenc. Ker je vsled zaprtje bombaž v Ameriki že sedaj poceni, si pomagajo Amerikanci tudi na ta način, da nalagajo svoj denar za nakupovanjem velikih bombažnih zalog. Vsekakor bi bil grozovit udarec za Združene države, ako bi Anglija vztrajala na stališču, da je bombaž zabranjeno blago. Nešteto ljudi, katerim je bombaž prinesel blagostanje, bi bilo uničenih. Zato si lahko mislimo, kako bi Severni Američani planili, ako bi se Anglija drznila svoje načelo glede bombaža na morju dejansko izvajati.

Sicer pa razpolagajo Američani z jako izdatnim sredstvom, da spravijo Anglijo k pameti. Ni jim treba drugega nego za kratek čas ustaviti izvoz žita v Anglijo in preprečiti kanadski izvoz, pa bi bila Anglija takoj izpostavljena lakoti.

Anglija je nameravala z bombažno vojno zadati smrtni udarec Nemčiji in Avstro-Ogrski na gospodarskem polju, toda tega svojega namena nikakor ne bo dosegla, pač pa se je izpostavila nevarnosti, da dvigne proti sebi Severno Ameriko. Bombažna izvozna zaprtja bo namreč veliko huje in preje udarila Ameriko, nego Nemčijo in Avstrijo, ki sta zaenkrat še obilno založeni z bombažem, tako da za bližnji čas ni nobene nevarnosti za njuno tekstilno industrijo. Na vsak način so Američani bolj zainteresirani na tem, da se njihovemu bombažu ne zapro evropski trgi. Zato je predvsem njihova stvar, da pridejo z Angleži do pametnega konca. Da bi Velika Britanija sama Američanom odkupila ves bombaž, ni niti misliti, tem manj, ker so se angleški tekstilni obrati zelo omejili in tlačijo angleško tekstilno industrijo težka kriza. Bombažni trg v Liverpoolu je zaprt, število brezposelnih v bombažni industriji, največji in najvažnejši angleški industrijski panogi, vsak dan narašča, vsled česar postaja stiska v otočni državi vedno huja.

LISTEK.

Slike iz vojne.

Fobratimstvo avstrijskih narodov v boju.

Vojni poročevalci nemških listov poročajo: Za mestom S... ob Sani stojimo (neki nemški polk) pred nekim mestom, ki edini veže S. z O. čez Sano. Ob naši desnici prodirajo Čehi proti mostu.

Če zadržimo sovražnika toliko časa, da more priti večina brigade na nasprotni breg, se mora Rusom slabo goditi. Če tudi smo že osem ur na nogah in ni bilo časa jesti, dirjamo po približno 1 km široki nižini ob Sani. Bataljon srečno pridirja do mostu; čez nekaj minut stoji na nasprotnem bregu in pošilja na desno in na levo živahen ogenj na sovražnika. Naša dva bataljona stojita kot rezerva na levi strani mostu, Čehi na desni. Vsak živec trepetaja; radi bi hitro ojačili naše čete, kar nas pretrese groza. Na gričih, z drevjem zaraščenih, onstran reke strelja sovražnikova artiljerija na most. Šrapneli se kakor črvi zadirajo v lesen most, ki se krusi in podira; čez četrto ure se goreči in preluknjani most podere v deročo reko. Mislim, da je vsak med nami v tem

trenotku tiho zakričal od sebnosti in sočutja, videč, da bo bataljon onstran reke popolnoma izgubljen. Poznamo pritoke Visle in vemo, da na prehod niti misliti ni, ker je Sana najmočnejši pritok.

V tem trenutku napetosti, ki si ne upamo niti dihati, pogledamo vsi na desno na Čeha, katerim govori njih podpolkovnik s konja, kazoč jim s sabljo na reko. Vedno bolj se mu rdeči njegov obraz; ne razumemo niti besedice, a vemo, kaj da govori. Govoru sledi skoraj nadčloveški krik v čeških vrstah; mogočna množica plane visoko vihteč puške z nasajenimi bajoneti v vodo. Zapirajo nam naravnost pot; vedno bolj globoko brodeč v vodo silijo kakor blazni, delujoč si z obema rokama pot skozi valove naprej. Ko pridejo prvi na nasprotni breg, sledi zmagoslavno kričanje v vseh vrstah.

Ko pridejo vsi na nasprotni breg, premočeni, zgoraj sivi in spodaj skoraj popolnoma črni, se niti ne otresejo, marveč drve kakor obsedeni in spretnje vrste. Čez nekaj minut se streljanje in ropotanje znatno ojači: blizu stoječi hlevi prično goreti. Tudi mi, ki tvorimo zadnjo rezervo, dobimo ukaz, naj prodiramo. Sledimo zgledu Čehov, in sicer veselo, ker se je sovražnikova artiljerija že zelo na nas zastrelila. Na nasprotnem bregu ni bilo več veliko dela. Rusi

so bili potisnjeni s silo v gozd, kjer jih skoraj ni bilo mogoče zasledovati, ker je postalo že temno. Veliko se jih ni moglo rešiti, ker je medtem postalo temno. Mi smo pa zvečer napijali spravo svojim češkim bratom. Oddaleč so se lesketale luči iz mesta S. Peli smo in kričali nemško in češko ali kar smo mislili, da je češko.

Kako se je naš alpinec boril z Rusi.

Že med prvimi ranjenci smo čitali ime Martin Režek, alpinist 27. bramborskega ali planinskega polka iz Ljubljane. Ti planinci so se 15. avgusta iz Goriškega odpeljali skozi Ljubljano in Ogrsko v vzhodno Galicijo blizu do Tarnopola. A po svojem dohodu so po napornem maršu že zadeli na sovražnika. Dne 24. avgusta so se že začeli manjši boji, v katerih je bilo mnogo naših ranjenih. A dne 27. avgusta je bila huda bitka pri Premislanyju. Oddelek, v katerem je bil Režek, je dobil povelje, da zavzame sovražnikovo baterijo. Planinci so se vrgli nanjo kakor levi. Vnelo se je mesarsko klanje s puškami, meči, rokami in puškinimi kopiti. Padali so na obeh straneh. Kogar ni podrli krogla, prebodel ga je meč. V tem metežu je Režek dvema Rusoma s kroglo pomagal na oni svet, enega pa je z mečem zabodel, da se je kar sesedel. Med tem pa se proti Re-

žeku zakadi močan Rus, pravi Harambaša, ter ga začne zgrabivši ga za vrat kar daviti. A naš alpinist ne izgubi samozvesti, mahoma parira Rusu ter ga istotako zgrabi za vrat, z drugo roko še puško držeč, in tako se rovata na življenje in smrt. Režeku se posreči, da podere Rusa na tla. Hitro zgrabi za puško in s kopitom srečno premaga sovražnika, ki se več ne gane. A med tem metežem je eden izmed ruskih ranjencev ustrelil proti njemu. Zato Režek skoči tudi na tisto stran ter mu vrne to prijaznost s kopitom, da ruski vojak ni več nikomur škodoval. — Izmed frčajočih krogelj mu je ena tik ob sencu odstrelila peresni šopek na čepici, in kmalu nato je priletel šrapnel ki mu je telečnjak na hrbtu odrezal s takim pritiskom, da mu je bruhnila kri iz nosa in skozi usta. Šrapnel je njegovega tovariša raztrgal na kosce, a Režek se je obrnil sovražnika, a ranjen je bil. Potem se je onesvestil. Naša saniteta ga je pobrala in ga odpravila v mesto Stryj v bolnico, odkoder je prišel v domovino.

Zmagoslavni slovenski junak v vojni vihri.

87. (celjski) pešpolk, kjer so večinom samo štajerski Slovenci, se posebno odlikuje. Prvi trije njegovi bataljoni se tepejo na severnem bojišču

Pa še nekaj. Z bombažno zaprtijo ni udarjena samo Amerika, marveč tudi hči matere Anglije — Indija. Glavna odjemalca indijskega bombaža sta bili doslej Nemčija in Avstro-Ogrska, ki sedaj odpadeta. Tako se v Indiji poraja za Angleže poleg političnih še nova tež-

ka gospodarska skrb. V svojem slepem sovraštvu do Nemčije se režejo globoko v svoje lastno meso. Nemčija in Avstro-Ogrska lahko mirno sprejmeta tudi gospodarsko vojno napoved besnečega Albiona; kajti čisto gotovo je, da bo Anglija tudi v bombažni vojni podlegla.

Deseti dan bitke v Galiciji. — V Karpatih prelaz Jablonica v naših rokah. — Ruski car sklicuje črno vojsko.

Bitka v srednji Galiciji, ki traja že od 13. oktobra, torej deseti dan, ima čisto značaj trdnjavske vojske. Ruska armada, ki se brani med Medyko in Starim Samborom, sestoji po večini iz čet, ki so izvežbane za trdnjavske vojske, kajti te čete so oblegale in napadale Przemysl. Seveda danes Rusi niso več napadalci, ampak so potisnjeni v defenzivo. To pa nikakor ne izključuje, da nam ne bi vsak naš težko izvojevan uspeh skušali s protinapadi zopet iztrgati. Le izredni hrabrosti in vztrajnosti naših čet se imamo zahvaliti, da smo obdržali važne postojanke, ki smo jih zavzeli v zadnjih bojih. Posebno važna je višina Magiera, ki se dviga kakih 40 km proti jugu čez jugovzhodno fronto Przemysla. Rusi so baje to višino utrdili z betonskimi utrdbami in tako iz nje napravili mali Port Artur. Kljub temu so jo naše čete osvojile.

Rusi so imeli velikanske zgube. Število ruskih ranjencev in mrtvih cenijo na 10 do 15 tisoč. Ruski vojak je kakor ustvarjen za defenzivo. Kljub temu se je našim četam posrečilo tudi včeraj osvojiti več sovražnih postojank na višinah. Posest višin severno in južno od Mizynieca je neprecenljive vrednosti za nadaljnji razvoj naših napadov. Tu se naše čete utrjujejo vedno bližje sovražniku.

Na južnem krilu je včeraj naša težka artiljerija izborna delovala. Ker se mora tu napad naše infanterije vršiti čisto na ravnem, kjer se je nemogoče kriti, je naloga naše artiljerije, da napravlja pot infanteriji s tem, da obstreljuje sovražne baterije in sovražno infanterijo. Naše čete, ki so bile poslani proti Drohobyczu in Stryju, so zadele na močnega sovražnika, ki je skušal zabraniti nadaljnje prodiranje. Boji se tu še vrše.

Avstrijske čete, ki so prodrle čez Wyskow v Karpatih, so pri Bolechovu in že posegajo v boje pri Stryju. Tudi prelaz Jablonica so naši iztrgali Rusom in jih sedaj zasledujejo proti Delatynu, kjer se razcepi železniška proga proti Stanislawu in proti Kolomeji.

Ob reki San se nadaljujejo boji med našimi četami, ki so prekoračile reko, in med Rusi.

Ob srednji Visli je došlo do novih velikih bojev južno od Ivangoroda. Boji zavzemajo čedalje večji obseg. Rusi se trudijo, da bi preprečili obkolitev svoje zahodne fronte od Varšave in Ivangoroda.

Novih bojev v Galiciji se je naš tretji vojni zbor zopet že slavno udeležil.

× × ×

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. ur.) Uradno se poroča:

Med težkimi, trdovratnimi napadi na utrjene ruske postojanke od Felszt-

na do ceste vzhodno od Medyke smo zopet na več točkah napredovali, med tem ko ruski protinapadi niso mogli nikjer prodreti. Preteklo noč so naše čete z napadom osvojile kapelinske višine severno od Mizynieca. Južno od Magiere se je našim četam posrečilo iz osvojenih krajev prodreti proti višini.

Na južnem krilu se vrši v glavnem le artiljerijski boj. Ker se daleč na okoli uporabljajo moderne poljske utrdbe, ima bitka po večini značaj trdnjavske vojske.

V Karpatih smo včeraj vzeli prelaz Jablonica, zadnji prehod, ki je bil še v rokah ruskih čet. Na ogrskih tleh tedaj ni nobenega sovražnika več.

Naše prodiranje v Bukovini je doseglo reko Veliki Sereth.

Namestnik načelnika generaln. štaba: pl. Höfer, gen. major.

PROSTA POT PROTI KRASNIKU.

Dunaj, 21. oktobra. Semkaj došli ranjenci pripovedujejo, da so naše čete že pred dnevi prekoračile San in da sedaj prodirajo na ruskem ozemlju. Pri Janowu in Andrejowu so nas skušali Rusi zadržati, pa so bili na obeh krajih uspešno odbiti, tako da je sedaj pot proti Krasniku prosta. (Janow leži 25 km jugovzhodno od Krasnika.)

ŠTIRI MILIJONE VOJAKOV NA SEVERNEM BOJIŠČU.

Lipsko, 21. oktobra. Kakor poroča Reuterjev urad iz Peterburga, imajo Avstrijci in Nemci med Varšavo in Ivangorodom 500.000 mož, med Ivangorodom in reko San 700.000 in med reko San in Dnjestrom 240.000 mož. Število ruskih vojakov, tako nadalje poroča Reuterjev urad, se z gotovostjo ne more dognati, ceni se pa na 2½ milijona mož.

NOV RUSKI NAČRT.

Kodanj, 21. oktobra. Peterburški dopisnik lista »Observer« poroča, da je sklenil veliki knez Nikolaj biti odločilno bitko na ruskem ozemlju in zato ruske čete, ki so prodrle že skoro do Krakova, pomakniti nazaj na črti, ki se razteza južno od Przemysla ob reki San in Visli v daljavi 200 milj.

RUSI PRIZNAVAJO, DA IZNAŠAJO NJIHOVE IZGUBE PRED PRZEMYSLOM 70.000 MOŽ.

Berolin, 21. oktobra. »Vossische eitung« poroča, da Rusi sami priznavajo, da so pri napadu na Przemysl, ko so eksplodirale mine, izgubili ne samo 40.000, pač pa 70.000 mož. To poročilo so prinesli ruski časopisi v Lovu. Avstrijska posadka v Przemyslu je pa izgubila samo 600 mož.

× × ×

RUSKI CAR SKLICUJE ČRNO VOJNIKE.

Peterburg, 22. oktobra. Ruski car je pozval pod orožje črno vojsko v vseh gubernijah.

tako hrabro in zmagovito, da jih občudujemo ne le avstrijski generali, ampak tudi nemški atašaji, ki so izjavili, da bodo priporočili tudi nemški vladi v Berlinu, da odlikuje ta polk. Njegov četrti bataljon je pa na srbskem bojišču. Bil je prej ta bataljon v Skadru v Albaniji. Zato se je vrnil iz Skadra skozi Hercegovino v Bosno, kjer je od severa naprej pomnožen po svoji rezervi, ki je prišla iz Celja, začel prodirati proti Srbom. Dne 20. avgusta t. l. je premagal Srbe na gori Panoš pri Višegradu. Srbi so imeli na tej visoki in strmi gori jako dobro utrjeno stališče. Pri tej bitki je sodelovalo več avstrijskih čet. Tudi Srbov je bilo mnogo. Ob 2. uri zjutraj je bil zapovedan naskok. Ko je solnce zahajalo, je vihrala že avstrijska zastava na Panošu. Sovražnik je bežal z velikimi izgubami. Tudi izmed naših jih je nekaj padlo, n. pr. Stuhec iz Zasad na Murskem polju in Velnar iz Ljutomer. V spomin na to zmagano na Panošu pri Višegradu je zložil sobojevnik grof Harah zmagoslavno pesem. V mesecu septembru se je pretolkel ta naš bataljon na srbska tla ter imel hude boje s Srbi. Mihael Kamnik, od 14. kompanije tega bataljona in polka, Savinčan iz St. Jurja pod Taborom, ki leži ranjen v Mariboru, pripoveduje, da je bil v treh juriših (naskokih). V enem mu je

sovražnik že prebodel plašč od spre-daj, pa ni dobro zadel, zato je svojo pomoto plačal s smrtjo. Ranjen je pa bil dne 1. septembra ob 9. uri zjutraj. Kropla od šrapnela mu je šla na nogi skozi stopalo. Takrat so stali našemu bataljonu, pri katerem se pa 15. kompanija niti ni porabila, nasproti trije srbski bataljoni. Naši so bili torej z nasprotniki v razmerju 1 proti 3 ali skoro 1 proti štirim. In vendar pripoveduje ta ranjenec, da so tudi takrat naši zmagali s svojimi topovi, puškami in nazadnje z bajoneti. Ranjenec Kamnik pa je skakljal na eni nogi nazaj, dokler ni prišel na obvezališče. Prenočil je še zunaj. Drugi dan pa so ga odpeljali v avtomobilu, potem po železnici v Maribor, kjer je toliko okreval, da bo kmalu lahko zopet hodil popolnoma zdrav.

Šestkrat spečena kokoš.

Zanimiv prizor nam pripoveduje semkaj došli ranjenec: Ko smo korakali skozi neko vas na bosenski mej, sem od nekega kmeta kupil lepo tolsto kokoš za eno krono. To utegne biti delikatna jed v vojskinem času, sem si mislil. Jaz in moj tovariš sva se že pošteno veselila te dobre pečenke. Z bajonetom sem zaklal žival. Težavneje je bilo skubljenje, ker nisva imela nobene vroče vode. Celo uro sva oba skrbno

RUSKA POROČILA IZ POLJSKE.

Iz Lvova poročajo v Peterburg: Posebna komisija, sestavljena iz meščanov Lvovskih, je pod predstvom grofa Bobrinskega otvorila 17 jedilnic za uboge rodbe rezervistov, delavcev in obrtnikov. Vsak dan razdeli do 10.000 obedov in ravno toliko večerij po 3 kopejke. Prišel je v Peterburg tudi sledeči telegram:

Vest o imenovanju Gerovskega za vicegubernatorja v Černovicah je napačna. V Galiciji se ni sploh nobena služba podgubernatorja ustanovila.

Guvernersko službo v poljskem kraljestvu je car poveril za čas vojne Esseru.

Varšavsko sodišče je ustavilo preiskavo proti 55 poljskim dijakom, ki so bili obtoženi radi protipruske demonstracije v mesecu marcu v Varšavi.

NAPADALEC PRZEMYSLA ODLIKOVAN.

Car je podelil poveljniku ruske armade, ki je oblegala Przemysl, dne 30. septembra za velike uspehe ofenzive proti avstrijski armadi red sv. Jurija 3. razreda. Oblegovalni armadi je, kakor znano, poveljeval general Radko Dimitrijevič.

DRUGI SIN CONRADOV RANJEN.

Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Dragonski nadporočnik 15. dragonskega polka, prideljen generalnemu štabu, Ervin baron Conrad pl. Hötendorf je bil 20. oktobra zjutraj ranjen v bojih vzhodno od Przemysla. Šrapnela ga je zadela na nogi. Rana ne povzroča resnih skrbi.

UPAJTE, KMALU VAS OSVOBODIMO!

Krakovski »Glas Naroda« poroča: Lvovsko prebivalstvo je dozdej navezalo na napačno ruska poročila. Lvovske poljske liste je prisilil ruski gubernator, da morajo objavljati ruska poročila. O zmagah avstro-ogrskih armad, torej o resničnih dogodkih na bojišču, so obvestili Lvovčane zadnje dni naši zrakoplovci, ki se od časa do časa pripeljejo nad Lvov in mečejo v mesto letake z novejšimi poročili. Zadnje čase mečejo v Lvov letake s sledečo vsebino: »Upajte, kmalu vas rešimo in osvobodimo!« kar je prebivalstvo zelo vzradostilo.

ODDELEK NAŠE STOTNIJE ZAPLENIL 24 TOPOV.

Vojni poročevalci poročajo: Cesar je odlikoval dva častnika 14. lovskega bataljona, ker sta se zelo hrabro zadržala pred sovražnikom. Stotnik Neumann je tako hrabro in smoteno vodil svojo stotnijo, da so deli njegove stotnije, strojni oddelek njegovega bataljona in deli drugih čet vzeli sovražniku eno utrdbo in zaplenili 18 topov in devet municijskih voz. Sovražnik se je moral umakniti iz utrdbe. Rezervni poročnik je ob koncu boja pri Vazilonu skupno s svojim višjim lovcom in s šestimi lovci svoje stotnije vzel sovražniku, ko se je umikal, še šest topov.

OBKOLITEV VARŠAVE.

Dunaj, 20. oktobra. Iz Kelmorajna se poroča 18. t. m.: »Kölnische Zeitung« piše, da je v kratkem pričakovati obkolitev Varšave.

BOJI PRI VRŠAVL

Iz Varšave so odpeljali vse ranjenec v notranjo Rusijo. Begunci poplav-

ljajo Vilno. Vsaka ljudska kuhinja prehrani vsak dan do 700 beguncev.

PODPORNA AKCIJA ZA GALICIJU.

Dunaj. Ministrski svet je sklenil v konferenci z dne 20. oktobra, da uvede podporno akcijo za prebivalstvo v Galiciji. V prvi vrsti bo treba prebivalstvo z živim preskrbeti. Stavil se je v ta namen primeren odsek iz vseh ministrstev.

OLAJŠAVA VOŽNJE NA ŽELEZNICAH ZA VRAČAJOČE SE BEGUNCE V GALICIJU IN BUKOVINO.

Dunaj, 19. oktobra. Železniško ministrstvo je odredilo, da imajo vsi civilni državni uslužbenci kakor tudi njihove družine, ki se vračajo na svoja mesta v Galicijo in Bukovino, po železnica prosto vožnjo. Prav tako imajo prosto vožnjo tudi tisti begunci, ki so brez vseh sredstev, srednje premožni begunci plačajo polovično ceno. Vsak begunec si mora od železniškega ravnateljstva preskrbeti potrebno legitimacijo. Da dobe to legitimacijo, morajo priložiti potrdilo politične oblasti, da so res brez sredstev, oziroma revni.

Uradni seznam izgub.

Izgube pešpolka št. 87.

(Konec.)

Ranjeni: Aller Anton, Ansprung Janez, Berberič Franc, Benasič Anton, Bevc Jožef, Bizjak Karel, Božiček Franc, Bratič Ferdinand, Breznik Franc iz Celja, Bukovec Jurij, Canesin Alojzij iz Cervinjana, Castro Viktor, Cechet Angelo, Cepin Aleksander, Černešek Janez, Čuješ Friderik, Dobnik Janez, Dokl Franc, Drolenik Franc, Drolenik iz Topolšice, Drolenik Anton iz Šmarji pri Jelšah, Felician Jožef, Fuligot Alojzij, Geršak Franc, Gödl Franc, Golobič Janez, Golobčan Gašper, Gorčenko Jožef, Goršek Janez, Goršek Karel, Grešak Fortunat, Grundner, Gumzej Jožef, Habjančič Karel, Hofmann Alojzij, Hribnik Anton, Hribniček Jožef, Jajenik Peter, Jazbec Jurij, Jeromel Jožef, Jezovnik Pavel, Kac Anton, Kaiserberger, Kirbisch Alojzij, Klakočar Rudolf, Klinc Franc, Knez Stefan iz Celja, Knezar Franc, Kolenc Jakob, Kolmančič Mihael, Korosec Jožef, Kovatič Franc, Kovatič Jakob, Krajnc Janez, Krajnc Karel, Krajnc Mihael, Kraal Janez, Kresnik Jožef, Krezenbacher Friderik, Krivic Franc, Krivičič Franc, Krizan Jožef, Krol Anton, Krulec Jožef, Ksela Franc, Kuhar Jožef, Kumer Lovrenc, Ledinek Franc, Lemež Leopold, Leo Janez, Lešnik Franc, Mahnič Martin, Maront Jožef, Matevčič Janez, Mikl Karel, Mikolič Janez, Močnik Janez, Murkovič Alojzij, Ocvirk Alojzij, Oslak Janez, Ozinger Jožef, Pajman Anton, Pavovec Ferdinand, Petek Franc, Plešter Karel, Planinšek Alojzij, Plesnik Franc vulgo Ranc, Pleteršnik Jožef, Podgoršek Franc, Pogelšek Janez, Polanc Anton, Podgoršek Janez, Potočnik Simon, Prazen Jožef, Prohart Simon, Praprotnik Alojzij, Prosnicki Anton, Počivalšek Franc, Rancigaj Jakob, Rawrycz Bazil iz Medenice, Reher Martin, Remic Janez, Režek Jožef, Rismal Peter, Roje Robert, Rojnik Alojzij, Sama Andrej, Sandrigo Janez, Šober Peter, Schwab Anton iz St. Pavla, Selevšek Jožef, Selih Franc, Senic Jakob, Šepce Vinko, Sever Janez, Schiffer Franc, Simerl Janez, Skringer Anton, Slander Janez, Smit Ignac, Smole Jožef, Spajcar Vinko, Stante Ferdinand, Stehlovnik Anton, Stiplovišek Jožef, Stocker, Stoffe Ernest, Straßner Franc, Suhodolčan Alojzij, Subovčan Alojzij, Sojenšek Tomaž, Trefolt Janez, Triller Janez, Trstenjak Franc, Turnšek Jožef, Vahter Rudolf, Verhovšek Stefan, Vidovic Ferdinand, Vipotnik Vinko, Vivod Jakob iz Prevalj, Vodopivec Franc, Vodušek Franc, Vouk Franc, Vrbnjak Anton, Ksilović Alojzij, Zabečnik Janez, Wanda Jožef, Zboril Bogoljub, Zemljak Jakob, Zemljčič Peter, Župec Janez, Artnak Stefan, Bascariol Rihard, Billansky Alojzij, Buhovnikar Jožef, Drobink Martin, Domitrovič Karel, Germšek Peter, Gračner Matija, Gregorčič iz Jastrovca, Hudec Franc, Ivanušca Janez, Kalšek Jernej, Kamnik Janez, Kolenik Alojzij, Kostanjovec Mihael, Krivonok Gabrijel iz Gradca, Ladinek Leonhard iz Konjice, Oset Janez, Pacajt Franc, Pilko Vincenc, Ravnjak Alojzij iz Konjice, Remic Feliks, Sekljič Jurij, Seligo Jakob, Šetinec Janez, Slivšek Anton, Srott Anton, Straki Franc, Strauß Alojzij, Takin Mihael, Toplak Franc, Uržej Janez, Virbnik Franc, Zajc Valentin, Zavsik Leopold, Zumer Jurij, Brečko Franc, Cizel Jožef, Debelak Konrad, Delabernadina Anton, Devič Peter, Drolenik Valentin, Ferenc Rudolf, Gabron Jožef, Grabor Franc, Jamnikar Martin, Jošt Janez, König iz Brežic, Kos Adolf, Parfant Leopold, Podlesnik Rudolf, Wanda Stefan, Bukovnik Rudolf, Prodnik Leopold, Vidovic Stefan iz Slatine, Hojs Karel, Stanjko Jožef, Tržan Karel, Coglija, Ocvirk Janez.

× × ×

V seznamu izgub št. 27, 28 in 29 se med drugimi nahajajo tudi sledeči: Stotnik Peternel Rudolf, 4. bos. herc. pp., ranjen; poročnik Smola Benjamin, 4. bos. herc. pp., ranjen; nadporočnik Lukič Mihael, 2. bos. herc. pp., ranjen; kadet Maly Leopold, 2. bos. herc. pp., ranjen; poročnik Mlakar Albin, 14. saperski bataljon, ranjen; asistenti zdravnik dr. Grünwald, 2. bos. herc. pp., vjet; poročnik Kaiser Ferdinand, 15. pp., ranjen; infanterist Kranjec Vekoslav, 2. bos. herc. pp., ranjen; infanterist Pohleven Jožef, 2. bos. herc. pp., ranjen.

Pešpolk št. 97: Nadporočnik Martin Alfonz infanterist Bolčič Janez, ranjen.

× × ×

V seznamu izgub št. 30 se med drugimi nahajajo tudi sledeči: Ježnik Jožef, 3. dom. p., iz Slov. Bistrice, mrtve; Pristavec Jožef, 3. dom. p., iz Tomšljice, ranjen; Rojšek Vinko, 3. dom. p., ranjen; Verderber Viktor, 3. dom. p., ranjen; Vračko Jožef, 3. dom. p., iz Gradca, ranjen. V tem seznamu je zopet precej ogrskih Slovencev 83. pešpolka, ki so doma v komitatu Vaš.

× × ×

V seznamu izgub št. 31 in 32 se nahajajo med drugimi tudi sledeči: Kolodziej Stanislaw, 87. pp., ranjen; nadporočnik Detela Leon, 27. pp., ranjen; poročnik Kanzler Emil, 27. pp., ranjen; poročnik Kraus Oton, 27. pp., ranjen; poročnik Lilleg Ervin, 27. pp., mrtve; stotnik Paschorn Ferdinand, 27. pp., ranjen; nadporočnik Strache Adolf, 27. pp., mrtve (poročali smo že, da ni mrtve, ampak je bil le ranjen in se nahaja v ruskem vjetništvu. Op. ur.)

stotnik Strobi Jožef, 27. pp., ranjen; poročnik Schwan Rihard, 27. pp., ranjen; stotnik Tisch Viljem, 27. pp., mrtev; kadet Unterstab Franc, 27. pp., mrtev; kadet Velz Herman, 27. pp., ranjen; kadet Vinkelmayer Franc, 27. pp., mrtev; stotnik Writzel Anton, 27. pp., mrtev; poročnik Zeller Janez, 27. pp., mrtev; Bresnik, 27. pp., ranjen; Čebolin Martin, 27. pp., ranjen; Kovačič Janez, 27. pp., mrtev; Divjak Janez, 27. pp., ranjen; Gabrovšek Vinko, 27. pp., ranjen; Gangl Ferdinand, 27. pp., ranjen; Golob Jakob, 27. pp., ranjen; Gril Alojzij, 27. pp., ranjen; Jerman Jožef, 27. pp., mrtev; Kapun Jožef, 27. pp., mrtev; Kelc Stefan, 27. pp., mrtev; Kukovec Janez, 27. pp., ranjen; Kunej Anton, 27. pp., ranjen; Lukan Roman, 27. pp., ranjen; Marold Franc, 27. pp., ranjen; Mihelin Alojzij, 27. pp., ranjen; Ojsteršek Karel, 27. pp., ranjen; Polanc Janez, 27. pp., ranjen; Putrek Henrik, 27. pp., ranjen; Ričič Anton, 27. pp., ranjen; Žerjav Janez, 27. pp., ranjen; Žerovnik Alojzij, 27. pp., ranjen; Zorzin Jožef, 27. pp., ranjen.

× × ×

V poročilih o ranjenih in bolnikih št. 27 se nahajajo med drugimi tudi sledeči: Nadporočnik Engliš Karel, pionirski oddelek št. 2, iz Ljubljane, ranjen, na Dunaju; poročnik Schulhof Berthold, 7. lov. bat., bolan, na Dunaju; kadet Vrnberger Jurij, 17. pp., iz Celovca, bolan, na Dunaju; Abram Jožef, 8. polj. top. polk., iz Trsta, bolan, na Dunaju; Baldas Herman, 27. dom. p., ranjen, na Dunaju; Bestitschek Jurij, 47. pp., ranjen, na Dunaju; Bohinec Anton, 27. dom. p., ranjen, na Dunaju; Bolenz Janez, 47. pp., ranjen, na Dunaju; Bonca Anton, 7. lov. bat., ranjen, na Dunaju; Bremk Mihael, 7. lov. bat., ranjen, na Dunaju; Brstavic Janez, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Ceferin Franc, 7. lov. bat., ranjen, na Dunaju; Česnik Jožef, 17. pp., iz Postojne, ranjen, na Dunaju; Crzek Franc, 87. pp., ranjen, na Dunaju; Fendre Mihael, 87. pp., ranjen, na Dunaju; Hanuš Franc, 17. pp., bolan, na Dunaju; Hleda Anton, 27. dom. p., ranjen, na Dunaju; Hribšek Martin, 87. pp., iz St. Jurija, ranjen, na Dunaju; Hutter Matija, 27. dom. p., bolan, na Dunaju; Jančič Anton, 47. pp., bolan, na Dunaju; Jelenko Jožef, 87. pp., ranjen, na Dunaju; Katan Janez, 87. pp., ranjen, na Dunaju; Klapsch Franc, 47. pp., ranjen, na Dunaju; Kovač Matej, 9. polj. top. polk., iz Globasnice, bolan, na Dunaju; Kožuh Stefan, 87. pp., ranjen, na Dunaju; Kumpoč Anton, 47. pp., ranjen, na Dunaju; Lontič Jožef, 87. pp., ranjen, na Dunaju; Lekežič Martin, 47. pp., ranjen, na Dunaju; Majtl Ludvik, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Malek Jožef, 17. pp., bolan, na Dunaju; Merhar Franc, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Mihelič Anton, 97. pp., iz Tolmina, ranjen, na Dunaju; Mihe Peter, 17. pp., iz Globasnice, bolan, na Dunaju; Nemanic Marko, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Novak Jožef, 17. pp., bolan, na Dunaju; Olnar Jožef, 7. pp., iz Beljaka, bolan, na Dunaju; Peschnig Jožef, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Pirih Alojzij, 97. pp., bolan, na Dunaju; Pivk Ciril, 27. dom. p., Ledine, ranjen, na Dunaju; Planček Alojzij, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Pontin Anton, 27. dom. p., Trbiž, ranjen, na Dunaju; Radoslav Matev, 97. pp., ranjen, na Dunaju; Rasbet Janez, 17. pp., iz Idrije, ranjen, na Dunaju; Revnik Franc, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Ribič Franc, 47. pp., ranjen, na Dunaju; Rojčič Matija, 97. pp., ranjen, na Dunaju; Zalar Jožef, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Sedlaček Anton, 47. pp., ranjen, na Dunaju; Segoda Martin, 97. pp., ranjen, na Dunaju; Sikič Janez, 97. pp., iz Pulja, ranjen, na Dunaju; Smrsliska Jožef, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Stergulec Leon, 97. pp., bolan, na Dunaju; Šteršič Janez, 17. pp., iz Ljubljane, ranjen, na Dunaju; Szeifelt Martin, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Tratinč Baltazar, 7. pp., ranjen, na Dunaju; Veržanec Janez, 87. pp., ranjen, na Dunaju; Vrečar Janez, 87. pp., Bistrica, ranjen, na Dunaju; Vošnjak Franc, 87. pp., ranjen, na Dunaju; Žagar Ferdinand, 7. pp., ranjen, na Dunaju; Zakoušek Janez, 87. pp., ranjen, na Dunaju; Zupančič Jurij, 26. dom. p., Spodnji Hajdin, ranjen, na Dunaju.

× × ×

V poročilih o ranjenih in bolnikih št. 28 se med drugimi nahajajo tudi sledeči: Proviantski častnik Badalič Jožef, 77. pp., bolan, na Dunaju; poročnik Hermann Rudolf, 17. pp., bolan, v Tropavi; poročnik Lepey Geza, 7. lov. bat., ranjen, na Dunaju; Adtman Mihael, 87. pp., ranjen, Ungvár; Asboth Jožef, 17. pp., ranjen, v Szekesfehervar; Borjančič Jožef, 97. pp., ranjen, v Keszthely; Brce Janez, 17. pp., iz Sela, ranjen, v Košicah; Bressan Guido, 97. pp., ranjen, v Szekesfehervar; Brožič Jožef, 97. pp., bolan, v Szekesfehervar; Chvalja Franc, 27. dom. p., ranjen, v Budimpešti; Družovič Jožef, 77. pp., ranjen, na Dunaju; Furlan Vid, 27. pp., Kojško, bolan, v Szekesfehervar; Glodinec Stefan, 27. pp., ranjen, v Kecskemetu; Golob Janez, 17. pp., bolan, v Szekesfehervar; Golniček Anton, 87. pp., ranjen, v Budimpešti; Grohar Jožef, 27. pp., bolan, v Ungváru; Hermayer L., 7. lov. bat., ranjen, v Budimpešti; Hojak Jožef, 17. pp., bolan, v Szekesfehervar; Jakšotič Franc, 87. pp., bolan, na Dunaju; Jazbec Jakob, 87. pp., ranjen, v Celju; Kerin Janez, 7. lov. bat., ranjen, v Keszthely; Knapke Franc, 27. dom. p., ranjen, na Dunaju; Kodoin Franc, 87. pp., iz Celja, ranjen, v Keszthely; Kozel Franc, 5. polj. top. polk., bolan, na Dunaju; Lah Rudolf, 97. pp., iz Pulja, ranjen, v Košicah; Marinič Alojzij, 97. pp., ranjen, na Dunaju; Mohorko Martin, 87. pp., ranjen, v Celju; Ogrenišek Martin, 87. pp., ranjen, v Celju; Ohačević Jožef, 7. lov. bat., ranjen, na Dunaju; Perlot Franc, 17. pp., iz Trsta, ranjen, v Košicah; Podgrajšek Jurij, 87. pp., ranjen, v Celju; Polovič Anton, 87. pp., ranjen, v Celju; Potočnik Franc, 87. pp., ranjen, na Dunaju; Prelec Janez, 97. pp., iz Trsta, ranjen, na Dunaju; Primožič Jernej, 7. lov. bat., ranjen, v Keszthely; Pungartnik Stefan, 47. pp., ranjen, na Dunaju; Repec Franc, 87. pp., ranjen, v Celju; Resch Karel, 3. gorski top. polk., iz Kranja, bolan, v Theresienstadt; Ritonja Franc, 87. pp., ranjen, v Celju; Slejko Viktor, 97. pp., iz Šturja, ranjen, na Dunaju; Senčur Karol, 17. pp., iz Loza, ranjen, na Dunaju; Valič Janez, 97. pp., ranjen, v Košicah; Vertičnik Vinko, 27. dom. p., ranjen, v Kiskunfeleghaza; Zofran Ivan, 87. pp., iz Doline, ranjen, v Nagykörs.

× × ×

V poročilih o ranjenih in bolnikih št. 29 se med drugimi nahajajo tudi sledeči: Nadporočnik Kihalič Julij, 79. pp., ranjen, v Zagrebu; poročnik Likar Anton, 79. pp., iz Idrije, bolan, v Zagrebu; Babič Jožef, 7. polj. top. polk., ranjen, v Bartfa; Belaj Janez, 7. pp., ranjen, v Celovcu; Bratuž Franc, 87. pp., iz Sp. Idrije, ranjen, v Kiskörös; Kratič Avgust, 7. pp., ranjen, v Celju; Dvoršak Mihael, 47. pp., ranjen, v Kiskörös; Fabjančič Franc, 87. pp., ranjen, v Bartfa; Franković Elija, 97. pp., ranjen, v Gorici; Furlan Janez, 17. pp., iz Studenega, ranjen, v Celovcu; Gantar Janez, 27. dom. p., ranjen, v Bartfa; Gaspar Jožef, 87. pp., ranjen, v Satoraljauihely; Heipeter Anton, 17. pp., ranjen, v Sopronju; Jančič Franc, 87. pp., ranjen, v Sopronju; Jančič Peter, 87. pp., ranjen, v Losoncju; Jurkošek Jurij, 27. pp., ranjen, v Premyslu;

Kelcher Franc, 27. dom. p., bolan, v Celju; Klučar Luka, 77. pp., ranjen, v Sopronju; Kočevar Mihael, 87. pp., bolan, v Celju; Komlanc Franc, 8. polj. top. polk., ranjen, v Bartfa; Kopina Franc, 7. lov. bat., ranjen, v Bartfa; Kralj Anton, 87. pp., ranjen, v Celju; Krajner Franc, 47. pp., ranjen, v Bartfa; Kunc Jakob, 7. lov. bat., ranjen, v Satoraljauihely; Liskovec Jožef, 9. polj. top. polk., ranjen, v Losoncju; Lužar Anton, 97. pp., ranjen, v Budimpešti; Magerl Franc, 27. dom. p., ranjen, v Ljubljani; Man Adolf, 27. dom. p., bolan, v Bartfa; Medvešek Alojzij, 97. pp., ranjen, v Bartfa; Mlinarič Martin, 87. pp., ranjen, v Kiskunfeleghaza; Naglič Karel, 17. pp., ranjen, Homonna; Opičkal Stefan, 87. pp., bolan, v Celju; Palir, 87. pp., ranjen, v Satoraljauihely; Pegan Metod, 97. pp., ranjen, v Bartfa; Perić Franc, 87. pp., ranjen, v Budimpešti; Peče Alojzij, 17. pp., ranjen, v Celovcu; Pirk Stefan, 97. pp., ranjen, v Budimpešti; Ramšak Janez, 87. pp., ranjen, v Sopronju; Rigler Anton, 17. pp., ranjen, v Homonni; Simčič Matej, 97. pp., ranjen, v Budimpešti; Slabina Jakob, 27. pp., ranjen, v Losoncju; Straus Alojzij, 87. pp., ranjen, v Celju; Streba Janez, 17. pp., ranjen, v Csakvar; Šušić Engelbert, 97. pp., ranjen, v Bartfa; Tauber Jožef, 27. dom. p., ranjen, v Losoncju; Toganik Armin, 17. pp., bolan, v Budimpešti; Vehovec Franc, 7. polj. top. polk., ranjen, v Losoncju; Vrnej Alojzij, 17. pp., ranjen, v Losoncju; Wošic Andrej, 7. pp., ranjen, v Celovcu; Žagar Franc, 17. pp., ranjen, v Celovcu; Žužek Franc, 87. pp., bolan, v Celju; Zveržina Jožef, 7. lov. bat., iz Strani, ranjen, v Losoncju.

× × ×

V poročilih o ranjenih in bolnikih št. 30 se med drugimi nahajajo tudi sledeči: Nadporočnik Perles Ivan, 27. pp., iz Ljubljane, ranjen, v Budimpešti; Arh Janez, 27. dom. p., ranjen, Gyöngyös; Babnik Franc, 17. pp., ranjen, v Gradcu; Balint Janez, 27. dom. p., ranjen, v Gyöngyös; Bandeli Jožef, 27. dom. p., bolan, v Gyöngyös; Boltar Jožef, 97. pp., ranjen, v Budimpešti; Borovec Peter, 26. dom. p., ranjen, v Budimpešti; Božič Jožef, 97. pp., ranjen, v Gradcu; Bračič Ferdinand, 87. pp., ranjen, v Eggenbergu pri Gradcu; Bratušek Jurij, 87. pp., ranjen, v Eggenbergu pri Gradcu; Bergoj Alojzij, 27. dom. p., ranjen, v Szamosujvar; Brencel Janez, 27. dom. p., ranjen, v Szamosujvar; Čidri Peter, 7. polj. top. polk., ranjen, v Pozsony; Deak Janez, 27. dom. p., bolan, v Celovcu; Doričič Anton, 97. pp., iz Klane, ranjen, v Budimpešti; Ferk Adalbert, 47. pp., umrl 28. sept. 1914 in je pokopan na centralnem pokopališču na Dunaju; Jausnik Viktor, 47. pp., ranjen, v Pozsony; Klakocer Martin, 87. pp., ranjen, v Eggenbergu pri Gradcu; Kolbič Alojzij, 7. pp., iz Beljaka, ranjen, v Celovcu; Kompla Jakob, 7. pp., ranjen, v Szamosujvar; Koren Franc, 87. pp., ranjen, v Eggenbergu pri Gradcu; Kovačič Janez, 27. dom. p., ranjen, v Szamosujvar; Kovačič Franc, 17. pp., ranjen, v Eggenbergu pri Gradcu; Kramar Janez, 17. pp., ranjen, v Pozsony; Lekan Janez, 97. pp., Stari trg pri Ložu, ranjen, v Celovcu; Levec Janez, 27. pp., ranjen, v Tiszafüred; Manfred Ignacij, 97. pp., ranjen, v Budimpešti; Mezcup Leopold, 27. dom. p., iz Ljubljane, bolan, v Gyöngyös; Miklavčič Franc, 17. pp., iz Podbukovja, ranjen, v Celovcu; Mozetič Franc, 1./6. obmejni lovec, ranjen, v Mostarju; Nedoch Janez, 97. pp., bolan, v Budimpešti; Nesbeda Justin, 87. pp., ranjen, v Gradcu; Nigrisin Hermenegild, 97. pp., bolan, v Celovcu; Novak Alojzij, 97. pp., bolan, v Celovcu; Novak Andrej, 17. pp., bolan, v Gyöngyös; Pack Anton, 17. pp., ranjen, v Celovcu; Papler Pavel, 17. pp., iz Ljubljane, umrl 25. sept. na Dunaju in zakopan na centralnem pokopališču ravnotam; Paulek Jožef, 17. pp., ranjen, v Olomucu; Pausch Jožef, 47. pp., ranjen, v Tiszafüred; Perčić Anton, 97. pp., ranjen, v Gradcu; Planinc Jožef, 5. drag. p., bolan, v Celovcu; Poterc Franc, 47. pp., ranjen, v Tiszafüred; Potočnik Maks, 27. dom. p., iz Ljubljane, bolan, v Celovcu; Rabič Franc, 7. pp., ranjen, v Eggenbergu pri Gradcu; Radešič Blaž, 97. pp., ranjen, v Budimpešti; Rajgelj Janez, 27. dom. p., bolan, v Tiszafüred; Režnik Franc, 27. pp., bolan, v Gyöngyös; Simonec Ferdinand, 7. pp., bolan, v Eggenbergu pri Gradcu; Solce Jakob, 17. pp., iz Krškega, ranjen, v Tiszafüred; Solič Matija, 97. pp., bolan, v Gyöngyös; Stock Anton, 97. pp., ranjen, v Budimpešti; Strohmayr Ludvik, 87. pp., ranjen, v Eggenbergu pri Gradcu; Suran Janez, 97. pp., ranjen, v Tiszafüred; Težovnik Franc, 87. pp., ranjen, v Bartfa; Tomaž Valentin, 7. pp., ranjen, v Gradcu; Travižan Janez, 97. pp., ranjen, v Gradcu; Urban Jožef, 17. pp., ranjen, v Pozsony; Verblac Janez, 47. pp., bolan, Gyöngyös; Vogrin L., 47. pp., ranjen, v Gyöngyös; Vidrih Franc, 87. pp., ranjen, v Budimpešti; Zetinski Jurij, 17. pp., ranjen, v Pozsony; Zlobno Janez, 17. pp., ranjen, v Tiszafüred; Žnidarič Alojzij, 87. pp., ranjen, v Eggenbergu pri Gradcu; Zvolič Janez, 17. pp., umrl, 25. sept. 1914, pokopan na centralnem pokopališču na Dunaju.

× × ×

Pogrešani vojaki.

Pogreša se Franc Albreht, pešec pešpolka št. 97, 1. stotnije. Sporočila njegovi ženi Mariji Albreht, Hotedriska, Kranjsko. — Pogreša se Vorn. 3. gorsk. art. polka, top. bat. št. 5, Franc Korčec. Sporočila njegovi sestra Mariji Albreht, Hotedriska, Kranjsko.

Pogreša se Peter Satler, 27. domobr. pešpolk, 1. stotnije. Pojasnila Mariji Satler, Spodnja Šiška, Knezova ulica.

Pogrešajo se vojaki: Andrej Bolé, pešpolk št. 97, 6. stotnije. Pojasnila Alojziji Bolé, Zalog št. 19 pri Postojni. — Vojak 17. pešpolka, 11. stotnije, Stefan Skuli. Pojasnila njegovemu bratu Fran Skulu, učitelju v Ljubljani, Tržaška cesta 29. — Infanterist 17. pešpolka, 9. stot-

Sežiganje padlih Francozov.

nije, Alojzij Jakulin, se pogreša. Pojasnila njegovi sestra Angeliki Bezaj, Litija (Dolenjsko).

Prošnja. Tišči ranjenec z Jezera pri Cerknici (sedaj se v Ljubljani), ki je bil baje sam zraven, ko so pokopali na severnem bojišču dne 26. avg. Janeza Puntar, nadom. rezerv. pri domobr. p. 27. 16. komp., doma iz Unca (Štaccarjevo, star 26 let), naj takoj blagovoli vse natančno sporočiti bratu Josipu Puntar, supl. na c. kr. slovenski drž. gimnaziji v Gorici.

V Ljubljano pripeljani ranjenci.

V licej so nazovo prišli dne 14. t. m.: Andrej Kutin, 97. pp.; Pavel Petrov, 97. pp.; Avgust Klama, 97. pp.; Janez Fatyas, 68. pp.; Mihael Fric, 17. pp.

V garnizijsko bolnico so prišli 12. t.

m.: Marinčič Matej, 17. pp.; Iverović Jakob, 97. pp.; Alojzij Krašna, 97. pp.; Anton Vidmar, 17. pp.; Rudolf Eppich, 17. pp.; Janez Petrič, 17. pp.; Ignacij Rieger, 7. lovski bat.; Pavel Bonetti, 97. pp.; Anton Tepina, 17. pp.; Alojzij Zabukovec, 17. pp.

V dvorani hotela »Union« se nahajajo med drugimi tudi sledeči: Drešek Janez, 27. dom. p., iz Livcka pri Tolmini; Grmovšek Alojzij, 17. pp.; Hleda Marcel, 97. pp.; Jaklič Franc, 17. pp.; iz Kranja; Kaus Ferdinand, 97. pp.; Krebelj Jožef, 97. pp.; Mlekuš Franc, 97. pp.; Ojsteršek Anton, 7. poljski top. polk.; Orzan Alojzij, 97. pp.; Piva Roman, 97. pp.; Semič Janez, 17. pp.; Svete Ludvik, 17. pp.; Tončič Franc, 97. pp.; Vlašič Jožef, 97. pp.; Zabukovec Franc, 7. poljski topničarski polk.

Velika bitka med Arrasom in Lille. — Boj za Dünkirchen. — Angleške bojne ladje posegle v boj.

Hudi boji se vrše na severnem križu zahodnega bojišča. Po padcu Antwerpna so Nemci pričeli prodirati ob belgijski obali in potisnili nazaj prepozno in skoro brez načrta tja poslano angleško-francoske čete. Zdi se, da se je zaveznikom še le na črti Nieuport—Ypern—Lille posrečilo urediti svoj odpor. Še-le na tej črti so mogli ustaviti svoje čete, ki so pribežale v največjem neredu od vseh strani, in jih z ojačenji napravili zopet boja zmožne.

Tudi na tej črti so mogli združeni Angleži in Francozi trenutno ustaviti nemško prodiranje le na ta način, da so hitro dobili pomoč od Lille. Angleško-francoski napadi so se tu že dvakrat ponesrečili; najbrže je njihova ofenzivna moč pri koncu in tako lahko Nemci prodirajo dalje med Lille in Nieuportom. Njih pravi cilj je Dünkirchen (Dunkerque).

Če bodo Nemci ta cilj kmalu dosegli, je še vprašanje. Kajti ni izključeno, da se zaveznikom posreči nad napadi na Lille spraviti tudi na črto Nieuport—Ypern—Lille novih ojačenj in tako izenačiti svoje moči z nemškimi. V tem slučaju lahko ovirajo nemško prodiranje in obdrže še nadalje svoji važni izkrcevališči Dünkirchen in Calais.

Boji na severnem Francoskem najbrže ne bodo merodajni za odločitev. Tu gre v prvi vrsti za morsk obal in izkrcevališča, ne pa za odločitev. Nemci so predobri strategji, da bi tu iskali odločitve, gre jim le za to, da odvrnejo

Angleže od direktne črte, po kateri so pošiljali na bojišče nove čete, in da si sami ustvarijo opirališče za operacije proti Angleški.

Odločitev bo vsekakor padla v središču na črti Reims—Verdun ali pa na južnem križu pri Belfortu; ker le s tem, da prodoro sovražna fronta ali jo obkolijo in tako odrežejo glavno moč zaveznikov od naravne umikovalne črte in preprečijo dohod novih pomožnih čet, Nemci lahko dosežejo odločitev. Glavna sovražna moč pa ne leži na severu, ampak med Reimsom, Verdunom in Belfortom.

× × ×

Berlin, 21. oktobra. (Kor. urad.) Uradno se poroča: Ob kanalu Yser so naše čete v hudem boju. Sovražnik podpira svojo artiljerijo od morja, severozahodno od Nieuporta. Nek angleški torpedni čoln je postal vsled strelav naše artiljerije bojanezmožen.

Boji zahodno od Lille trajajo dalje. Naše čete so tudi tam prešle v ofenzivo in vrgle sovražnika na več točkah nazaj. Vjetih je bilo okoli 2000 Angležev in zaplenjenih več strojnih pušk.

× × ×

VELIKA BITKA NA ZAHODU.

Berlinska »Deutsche Tageszeitung« poroča, da Nemci potiskajo levo francosko krilo zahodno od Lille naprej.

× × ×

NEMŠKI USPEHI.

Dunaj, 22. oktobra. Nizozemski listi poročajo, da so Nemci vrgli nazaj angleško-francosko armado pri Arrasu in Roye. Nemško prodiranje pri Dixmuidenu napreduje kljub streljanju angleških ladijskih topov od morske strani.

× × ×

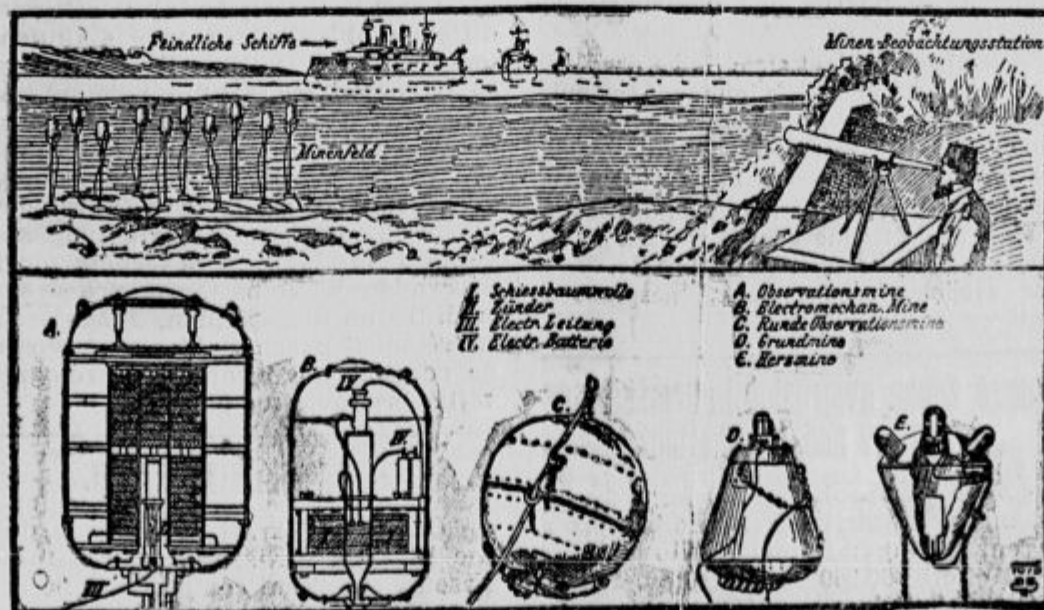
USODA DÜNKIRCHNA.

Genj, 21. oktobra. Najnovejši pariški listi poročajo zopet malodušno. Pripovedujejo, da je usoda Dünkirchna odvisna od izida bojev v okolici Lille.

× × ×

ŠVICARSKA MEJA

med Alzacijo in Švico je za vsak promet zaprta.

Mine ki jih uporabljalo v zaprtih Dardanelah.

DEŽEVJE V SEVERNI FRANCJI.

Iz Kristianije poroča »Berliner Tagblatt«: Iz Aftenpostu poroča vojni dopisnik »Daily Chronicle« o bojih v severni Franciji: Operacije na severni fronti je zadnje dni zelo oviralo deževje. Na posameznih krajih izgleda prostor med vojujočima se armadama kakor opustošeno močvirje, v katerem vojaki in konji kar obtiče.

NEMŠKI AVIATIK NAD COULOMMIERSOM.

»Berliner Tagblatt« poroča iz Bordeauxa: V soboto je priletel nad Coulommiers, 40 kilometrov vzhodno od Pariza nek nemški aviatik. Francozi so poslali nanj francoski letalni oddelek, a nemški aviatik je nepoškodovan ušel.

NEMCI ZARUBILI 100.000 FRANKOV FRANCOŠKEGA VOJNEGA ZAKLADA.

»Magdeburger Zeitung« poroča: Bavarski rezervni nadporočnik Viljem Mantel je zarubil s svojim vodom francoski štabni voz z blagajno 100.000 frankov in z važnimi vojaškimi popirji.

BELGIJSKI VOJAKI SE ZBIRAJO NA FRANCOŠKEM.

Rim, 20. oktobra. Iz Bordeauxa se poroča: Tukajšnje belgijsko poslaništvo naznanja: Belgijska milica letnika 1914. se kliče pod orožje. Belgijski državljani od 16. do 30. leta lahko prostovoljno vstopijo v vojsko za dobo vojne. Ti dve vrsti vojnih obvezancev kakor tudi vojaki, ki so izgubili zvezo z jedrom armade, se morajo podati v Rouen ali v Bordeaux, kamor jim je bližje. V sporazumu z belgijsko vlado je francoska vlada vsem prefektom naročila, da podpirajo koncentracijo teh vojakov.

BELGIJSKA KRALJEVSKA DVOJICA V BLIŽINI SVOJE ARMADE?

Listi iz Rotterdama poročajo iz Havra, da se belgijska kraljevska dvojica in belgijski ministrski predsednik nahajajo v bližini belgijske armade.

KANADSKE ČETE PRIHAJAJO NA ANGLEŠKO.

Londonska »Morningpost« poroča, da pričakujejo na Angleškem dohoda kanadskih čet. Prevoz straži angleško vojno brodovje. Gre za 80.000 mož, ki bodo ojačili angleško armado doma.

BELGIJSKI BEGUNCİ SE VRAČAJO.

Amsterdam, 21. oktobra. Telegraf poroča iz Bergen op Zoom: Belgijski begunci se v velikem številu vračajo v svojo domovino. Včeraj jih je odpotovalo 8000. Prvi štirje vlaki, ki so se odpeljali danes zjutraj, so vzeli s seboj nadaljnjih 8000 beguncev.

KITAJSKI ČASTNIKI V NEMŠKI ARMADI.

Predsednik kitajske republike Ju-anškaj je prosil nemško vlado, da bi smela biti kot opazovalca navzoča v nemški armadi na bojišču dva kitajska častnika.

KJE SE BO VOJNA ODLOČILA?

Ženeva, 19. oktobra. »Journal de Geneve« poroča iz Pariza: Vse zanimanje se sedaj združuje v prvi vrsti ob vojnih operacij na levem krilu zaveznikov, in sicer poglavitno na bojišču med Armentièresom in med Severnim morjem, kjer so se Belgijci skoro združili z zavezniško armado. Načrt Nemcev je, polastiti se Calaisa, obkoliti sovržnika in tako priti v Pariz. Bitko ob reki Aisne lahko smatramo za zaključeno. Odločitev bo padla v bitki na severnem Francoskem.

FRANCOZI OGORČENI NAD ANGLEŠKI.

Pariz, 22. oktobra. Prebivalstvo ne zaupa več uradnim poročilom. Vsi pomirjevalni poskusi so bili brezuspešni. Angleško pomoč označujejo kot nezadostno.

ANGLEŠKE IZGUBE.

»Corriere dela sera« poroča iz Londona: General French je poročal vojnemu ministru, da so izgubili Angleži v bojih ob reki Aisne od 12. septembra do 8. oktobra mrtvih, ranjenih in pogrešanih 561 častnikov in 12.980 vojakov.

ANGLIJA MORA LASTNE VOJAKE V EGIPT POŠILJATI.

»Frankfurter Zeitung« poroča, da so Angleži iz Egipta popolnoma odstranili indijske čete. Nameščajo jih z angleškimi vojaki, ki jih je dozdaj došlo 17.000 v Egipt. Angleško posadko v Egiptu nameravajo povišati na 50.000 mož. Iz Avstralije doposlanih pomožnih odelkov zato ne pošljejo v Evropo, marveč jih zadrže v Egiptu.

ANEGLEŠKA VOLNENA INDUSTRIJA V NEVARNOSTI.

Amsterdam. Iz Tilbury na Angleškem poročajo, da utegnejo tovarne za

volnato industrijo na Angleškem zapreti, ako bo vlada vztrajala na prepovedi, da se ne sme volna izvažati. Zato so veliki industrijci prosili vlado, naj prepoved velja samo za Nemčijo.

× × ×

NEMCI SE NAMERAVAJO POLASTITI KOSA FRANCOŠKE OBALE.

Dunaj, 20. oktobra. Iz Londona poročajo: Dopisnik lista »Daily Chronicle« pravi, da bodo Nemci bržkone skušali pri Dünkirchenu vpad na francoska tla, da se polaste francoske obale do Calaisa oziroma do Boulognea.

PRIKLOPITEV BELGIJE NEMŠKI DRŽAVI?

Kodanj, 21. oktobra. Pariški so-trudnik lista »Politiken« je imel razgovor z nekaterimi diplomati, ki so izjavili, da bi se v slučaju, če bi Nemčija nameravala Belgijo anektirati, vojska zelo zavlekla.

Bivanje nemškega državnega tajnika Tirpitz v Antwerpnu da sklepati, da namerava Nemčija to mesto urediti za mornariško opirališče za operacije v kanalu. Ako se bo zaveznikom posrečilo zopet osvojiti Belgijo, je odvisno od tega, če bodo mogli Rusi v kratkem času izsiliti končno odločitev v bitki ob Visli.

× × ×

NOVA FRANCOŠKA VOJNA LADJA.

Brest. Dne 20. oktobra je splavala nova oklopna ladja »Flandre« s 25.000 tonami.

× × ×

Uničeni Lier.

Neki nemški poročevalec podaje naslednjo pretresljivo sliko uničenega belgijskega mesta Lier:

Nekaj strašnega je vojna. Koliko desetletij bo treba, da se iznova zgradi, kar sta sedaj uničila ogenj in meč!

Nobena vojna v svetovni zgodovini ni morda s tako uničujočim korakom šla skozi dežele, kakor velika usodna vojna narodov leta 1914.

Posebno v Belgiji je vojna pustila na najrazličnejši način ter deželo razdejala in uničila. Mesta in vasi so zašle v sredo žarečega artiljerijskega boja in bile čisto uničene od ognja lastnih granat. Največkrat so pa belgijski kmetje s svojim zločinskim početjem izžvali kazen.

Cvetoča mesta leže v razvalinah, iz katerih se še kadi.

Mesto Lier. 26.000 prebivalcev je preje tu imelo delo in kruh. Sredi mesta je prestolovala Gomarijeva cerkev, ena najlepših in najznamenitejših cerkv v Belgiji.

Celo mesto je razstreljeno. Tako popolnoma razstreljeno, kakor nobeno drugo v tej vojni.

Strašen, omamljujoč prizor nudi pogled na razvaline. Celo mesto ni drugega nego ogromen kup kamenja, ki so ga nametale vkup granate. Strehe so s hiš padale na tla; temeljno kamenje je dvignjeno iz tal in razkropljeno; cele vrste hiš so se sesedle. Stolpi so se zrušili in potegnili za sabo manjše zgradbe in jih pokopali. Iz kleti mole dimniki in kamenite stopnice vise na visokih obžganih ostankih zidov, kakor bi jih bila pramoč zavihnila in zapčila tjekaj.

Pred praznimi ožganimi zidovi neke hiše ždi na širokem naslanjaču prastara ženska. Svetlo opoldansko sonce jo obseva. Gledala nas je z ugaslimi, ravnodušno mrzlimi očmi.

Na Leopoldovem trgu »Festzaal-Casino«. Kakor bi se sesedel kupček užgalic. Železni tramovi in šperovci vise v zraku kakor tenke ožgane niti. Na črnem ožganem ožidju nasproti cerkvi sv. Esprita, ki so jo vso razrile granate, dva bela goloba.

Od Antwerpna dol se prebivalci zopet vračajo na svoje domove. Toda zaman je njihov pot: svojih hiš ne najdejo več! Niti do razvalin svojih domov ne morejo, ker leže cele ceste zasute s kamenjem, pokopane in pokrite pod ogromnimi gomilami.

Nemi in zmedeni stoje ljudje pred vso to usodo, ki je zadela njihovo življenje. Ozirajo se na par nedotaknjenih in nepoškodovanih hiš, ki so pod belimi robci in zastavami iskale varstva in ga tudi našle.

In ko pride večer, nimajo, kamor bi položili svoje trudne ude. In podajo se naprej po jesenski cesti skozi deželo, ki je bila svojim otrokom slaba, nespametna mati.

Skupne zgube avstrijskih in nemških sovražnikov nad milijon mož.

Berolin, 21. oktobra. O izgubah sovražnikov Avstrije in Nemčije poroča »Kreuzzeitung«: Nemci so do oktobra ujeli okoli 300.000 sovražnikov. 150.000 Rusov je padlo pri uničenju narevske

in vilnske armade. Nadalje priznava francosko ministrstvo samo, da je bilo v bojih med Marno in Oise ranjenih nad 100.000 Francozov. K temu moramo prišteti še belgijske in angleške izgube mrtvih in ranjenih v vseh bojih na črti Verdun—Reims in v bojih med Verdunom in Toulom. Število 200.000 izgub je prej premajhno kot preveliko za vse te boje. Tako dobimo, da znašajo skupne izgube sovražnikov samo v bojih proti Nemčiji nad ¾ milijona. Ako prištejemo še izgube, ki so jih zadali sovražnikom naši hrabri zavezniki v Galiciji in Srbiji, dobimo, da znašajo skupne izgube sovražnikov precej nad milijon.

Ladski kralj izjavil nevtralnost.

London, 22. oktobra. »Times« poročajo, da je italijanski kralj izjavil, da bi bilo brez določnega izzivanja kako drugo stališče Italije razen nevtralnosti brezčasno.

Izjava romunskega kralja.

Bukarešta, 21. oktobra. Rumunski kralj je izjavil ministrskemu predsedniku Bratianu: Jaz se ne bom krenil s poti svojega predhodnika in ne bom trpel gospodstva politikov. V zunanji politiki ne bom dopustil nikake izpremembe. Naj pomislijo dotični, ki bi radi spravili Rumunijo v politično pustolovstvo, da pripadamo družini, ki zna s svoje poti pomesti vse ovire. Rumunija bo ostala nevtralna.

Angleška ladjedelnica v Sheernessu gori.

Roterdamski list »Nieuws blad« poroča iz Londona: Velika ladjedelnica v Sheernessu gori. (Sheerness leži na otoku od Scheppey, ki leži južno od izliva reke Temze. Iz Sheernessa v London znaša zračna daljava 60 km).

Grki se jeze nad Turki.

Atene. V Pirej je došlo dne 20. oktobra zopet 1500 grških beguncev, ki beže pred turškimi preganjalci iz Turčije, kjer se kljub vsem zagotovilom vlade preganjanja nadaljujejo. Javnost je zelo vznemirjena. Prehranitev beguncev stane grško vlado vsak mesec dva milijona drahem, vsota, ki grški budget znatno obremenjuje.

Veniseos v Petrogradu.

Dunaj, 20. oktobra. Iz Aten se poroča preko Kodanja, da se bo v kratkem podal grški ministrski predsednik Venizelo sv Petrograd konferirat s Sasonom.

Obstreljevanje Kotorja.

Iz Barija objavljajo dne 20. t. m. listi: Združeno angleško francosko brodovje, ki ni dalo pet dni nobenega znamenja od sebe, se je zopet pojavilo ob dalmatinskem obrežju in je pričelo obstreljevati Kotor. Neka naša torpedovka je izstrelila iz neposredne bližine na francoske vojne ladje dva strela, ki sta padla poleg križark. Torpedovka je ušla.

Sturda umrl.

Umrl je v Bukarešti 21. t. m. ob 2. uri zjutraj nekdanji rumunski ministrski predsednik in zgodovinar Demeter Sturda. Star je bil 84 let. Rajnik se je vedno zavzemal za dobre razmere z Avstro Ogrsko.

Churchill o Italiji in v avstrijskem vojnem brodovju.

Graški listi poročajo: »Giornale d'Italia« objavlja razgovor s Churchillom, ki obeta Italiji velike ugodnosti, če trojnemu sporazumu pristopi. Anglija je vedela, da se Italija ne bo nikdar vojskovala na strani Avstro-Ogrske proti Angliji. Položaj avstro-ogrškega vojnega brodovja v Jadranskem morju je podoben položaju nemškega vojnega brodovja v Severnem morju. Avstro-ogrška vojna mornarica se skriva in se ne upa na plan. Težko se doseže končni uspeh, dokler se Angležem ne posreči, da izvahijo avstro-ogrsko vojno brodovje na plan.

Črnogorski kralj v Nišu.

Črnogorski kralj Nikolaj je došel dne 18. t. m. v Niš, kjer so ga sprejeli z vsemi vojaškimi častmi. Dne 19. t. m. se je vršila vojaška konferenca, katere

se je udeležil tudi črnogorski kralj, ki je takoj nato zapustil mesto.

Vpad Srbov v Albanijo.

Mohamedanci iz Pogradca in Starova so bežali v Elbasan, ko je zasedel nek epirotski oddelek Berat. Srbski vojaki iz Ohrida so nato vdrl v navedena kraja in oplenili hiše mohamedancev. Veliko bolgarskih čet je vdrl v srbsko bolgarsko ozemlje, a se skrbno ogibajo grške meje.

Neznani podmorski čoln napadel danski podmorski čoln.

Kopenhagen: Dne 20. oktobra popoldne je spustil v mednarodnih vodah med Nakkehoved in svetilnikom v Kulen neznani podmorski čoln 2 torpeda proti danskemu podmorskemu čolnu Havmanden. Podmorski čoln je nosil nacionalno zastavo. Torpedo ni ničesar zadel. Isti dan popoldne so opazili svetilnika Nakkehoved podmorski čoln neznane države. Dne 21. oktobra zjutraj je k obrežju Nakkehoved prišel torpedo, ki je tam eksplodiral. Vojskujoče se države, ki bi tu v poštev prišle, so se obvestile o tem in obenem naprosile, naj v bodoče bolj pazijo.

List »Nacional Tidende« piše k temu dogodku: Danski podmorski čoln je bil dober kos poti izven danskih vod, ko zagleda poveljnik na morju kakor bel trak. Takoj je bil na jasnem, da prihaja to od kakega torpeda, ki se križa s smerjo, v kateri je plul danski podmorski čoln. Čoln ni mogel tako hitro smeri spremeniti in moštvo se je pripravilo na najhujše. Po sreči je šel torpedo pod čolnom in ga ni zadel. Nekaj minut nato je opazil poveljnik zopet kakor bel peneč se trak. Tokrat je pa šel torpedo v nasprotni smeri s čolnom. Podmorski čoln se je podal nato v dansko vodovje in je ostal na straži. O tujem podmorskem čolnu ni bilo nobene sledi. Ob istem času, ko so bili torpedi izstreljeni, so opazili pri svetilniku Nakkehoved neznani podmorski čoln.

Wolfov urad v Berlinu dostavlja k temu poročilu: Kakor zvemo od uradne strani, ni torpedov izstrelili noben nemški čoln.

Nemci potopili angleški parnik.

Neki nemški podmorski čoln je potopil dvanajst milj od morskega obrežja angleški parnik Glitre, ki je last družbe Salwesen - Leith - Line. Moštvo so rešili. (Gre najbrže za parnik »Glitra«, ker parnika »Glitre« v ladjinih seznamih ni. Parnik Glitra je bil zgrajen leta 1881., obsega 866 ton. Lastnik parnika je tvrdka Salwesen & Comp.

Japonska zasedla nemške otoke.

London. Reuterjev urad poroča iz Tokio z dne 20. oktobra: Japonsko ministrstvo za mornarico naznanja, da so zasedli Japonci Maršalske, Marianske in Karolinske otoke, in sicer iz vojaških ozirov.

Proti Nemcem v Afriki.**GENERAL BOTHA POVELJNIK ARMADE PROTI NEMCEM V AFRIKI.**

»Daily Telegraph« poroča iz Johannesburga: General Botha zapusti bodoči teden Pretorio in prevzame poveljstvo armade, ki je namenjena za operacije proti Južno Zahodni Afriki.

Italija v Valoni in Grki v Epiru?

Milan, 20. oktobra. »Secolo« poroča iz Rima: Sinoči pozno se je doznalo, da je velik del seje ministrskega sveta zavzemalo proučevanje nadvse žalostnih razmer v Albaniji sploh in posebno v Valoni. Vlada je dobila opetovana vabila, da priskoči nesrečnemu albansko prebivalstvu na pomoč in baron Aliotti, ko se je vrnil v Rim, je opisal vladni, kako mučen in neznosen je položaj v Albaniji, od koder se dan na dan javljajo tatvine in uboji. Ta slika je na vlado morala napraviti utis bodisi zato, ker je v Valoni precejšnja italijanska naselbina, bodisi ker ni nikakršna skrivnost, da je vlada izjavila, da bi v slučaju, če bi Epirci zasedli Valono, prestrigla vsako gibanje s tem, da bi odposlala tjekaj ekspedicijski zbor, ki bi imel dvojni namen: napraviti red in zavzeti mestece in okoliš. Dopisnik lista »Secolo« je v parlamentu in v ministrstvih prosil za podrobnejše informacije, toda dobil je, kakor je bilo pričakovati, odgovor, da se v načrtih italijanske vlade ni pripetila nobena sprememba in da ima Italija, ne še le od

danes, dotični oddelek čet pripravljen za vsako potrebo.

Dopisnik lista »Secolo« zaključuje: Znano je, da je bila ekspedicija v Valono v načrtu italijanske vlade. Kmalu bomo imeli uradno potrdilo ali pa uradni dementi. V Rimu je mnogo uglednih albanskih poglavarjev, ki pravijo, da je italijanska okupacija sedaj še edina nada nesrečnega prebivalstva te pokrajine.

»Corriere della Sera«, piše o tem predmetu: Čeprav nimamo pozitivnih vesti, se vendar nikakor ne more izključiti, da bi vlada sedaj ne nameravala ukreniti, kar se ji zdi potrebno v varstvo italijanskih koristi v Albaniji.

Drač, 18. oktobra. Potniki, došli včeraj z Grškega, poročajo, da se je vsa epirska pokrajina, ki ima avtonomno vlado pod načelstvom Zographosa, v vojaškem oziru postavila v odvisnost grške okrajne oblasti v Janini. Ta vest pa uradno še ni potrjena. Ta odvisnost bi pomenjala prvi korak h končni grški okupaciji.

KIAMIL BEG ZAPRT.

Milan, 19. oktobra. »Corriere della Sera« poroča iz Barja: Iz Drača se naznanja, da se tam položaj splošno ni spremenil. Kiamil beg Elbasan je prišel z drugimi poglavarji v Drač in se je sprva delal, kakor da popolnoma soglašajo z vlado Esad paše, pozneje pa je postavil takšne zahteve in kazal take namerje, da se je Esad paša zdelo primerno, da ga dá zapreti.

Francoske ladje že čakajo Portugalce.

Berolin. Listi poročajo iz Genfa: Po poročilih francoskih listov leži pred Gibraltarjem 16 transportnih parnikov, ki so pripravljeni na odhod na Portugalsko, da ukrcajo tamošnje čete.

Aeroplan-velikan se ponesrečil.

Fischamend, 22. oktobra. Aeroplan dreadnought praškega inženirja Stiasnyja je pri prvem poskusnem poletu padel in se popolnoma razbil. Aeroplan je stal 130.000 K.

Nemški poslanik zapustil Lizbono.

Budimpešta, 20. oktobra. »Az Est« poroča iz Rima: Brzojavka, oddana 15. t. m. v Londonu, javlja, da je nemški poslanik s poslaniškim osebjem vred zapustil Lizbono in se podal v Madrid.

Napelost med Irojinim sporazumom in Turčijo.

Ruskim podanikom v Dedeagaču, ki so se hoteli vrniti v Rusijo, je ukazala ruska vlada, naj ne potujejo čez Carigrad, marveč čez Burgas in Varno. Trojni sporazum hujška v Carigradu jude proti izlomu. Anglija je ustavila plače egiptovskim princem in je zaplenila 20.000 vreč žita, ki jih pošlje Egipt vsako leto v Meko. Angleži hujškajo arabske šejke na vstajo proti Turčiji. Konzulati držav trojnega sporazuma so podanikom svojih držav naročili, naj ne plačajo armadnega davka, naloženega jim po odpravi kapitulacij.

Razna poročila.

IZSELJEVANJE V AMERIKO PADLO.

Izseljevanje v Ameriko je zadnje mesece, odkar je izbruhnila evropska vojna, izredno padlo. Amerikanske izseljevalne oblasti so zato veliko uradnikov odpustile. V Ameriko se je naselilo junija 55.919 (lani 136.546), julija 49.398 (lani 108.168) in avgusta 28.112 (lani 102.958) oseb.

BOJ KRUPPOV Z ŽIVIMI LJUDMI.

Daily Express je dobil 9. t. m. sledečo brzojavko: Belgijci se v Antwerpnu trdovratno upirajo, a Nemci so napredovali že dober kos naprej. Daily Chronicle pa piše: Tu (pri Antwerpnu) odločujejo težki topovi. Bije se boj med Kruppom in med živimi ljudmi. Podnevi in večnoma tudi ponoči se nadaljuje smrtonosno streljanje. Kadar napravijo nemške granate belgijsko pozicijo nevzdržljivo, grede Nemci naprej. Če zadenejo na odpor sovražnikove pehote in če se morajo umakniti, se podvoji ogenj granat, dokler se Belgijci ne umaknejo.

KDAJ SMEJO TRGOVSKE LADIJE V AVSTRIJSKA PRISTANIŠČA.

Tržaška pomorska vlada v soglasju z vojaško oblastjo določa, da smejo trgovske ladje samo pri belem dnevu voziti v avstrijske luke in sicer šele eno uro po solnčnem vzhodu do ene ure pred solnčnim zahodom. Ladje, ki mislijo pristati v avstrijskih vodah, mo-

rajo tudi pravočasno naznaniti uro svojega uvoza pri pristaniški oblasti. Ladje, katerih redne vozne rede je odobrila pomorska vlada, dobijo lahko oproščenje. Prestopki se kaznujejo v smislu ministrske naredbe z dne 30. septembra 1857.

V NEMČIJO SE VRAČAJO NORMALNI ČAS.

Berolin. Wolfov urad poroča: Odkar se je deloma preklicala prepoved o izvozu gotovih produktov, se je trgovsko življenje v Nemčiji zelo poživilo. Odprla se je tudi trgovska zveza z nevtralnimi državami. Tudi domača obrt se je zelo zboljšala in delavskemu trgu so se razmere brezposelnosti znatno omilile.

Zadnje vesti.

NEMŠKA ZVEZA PROTI LAŽEM.

Berolin. Veliko število znamenitih nemških učenjakov in umetnikov je osnovalo kulturno društvo, ki ima namen pobijati laži in hujškarije sovražnikov v inozemstvu.

LAŠKA MANIFESTACIJA ZA NEMČIJO.

Rim, 22. oktobra. Pod predsedstvom senatnega predsednika Blaserna se je vršil ljudski shod, katerega se je udeležilo tudi okoli 150 politikov in vseučiliških profesorjev. Shod je izrekel svoje simpatije za Nemčijo in ves nemški narod.

RAZSODIŠČE O ZAPLENJENIH LADJAH.

Pariz, 22. oktobra. (Kor. urad.) »Newyorker Herald« poroča iz Port-Seida, da se je v Aleksandriji sestavilo pomorsko sodišče, ki bo razsodilo o zaplenjenem avstrijskem parniku »Körber« in o 13 nemških parnikih. Vsi parniki so v Port-Seidu, odkoder jih bodo prepeljali v Aleksandrijo.

NEMŠKI PARNIK POTOPLJEN.

London, 22. oktobra. Angleška križarica »Yarmouth« je pri Sumatri potopila parnik črte Hamburg - Amerika »Markomania« in zaplenila grški parnik »Ponotoperos«.

RUSKI VJETNIKI V DUXU.

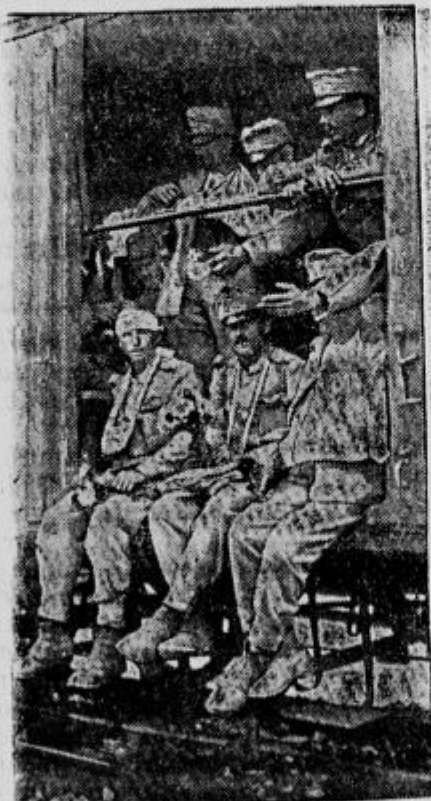
Praga. V Dux bodo prepeljali 2000 vjetnikov, da bodo tam opravljali razna dela.

ANGLEŠKI LISTI O HRABROSTI NEMŠKIH MORNARJEV.

London. Listu »Times« poroča iz Harwicha neki očividec zadnjega boja v Severnem morju: Nemci so se borili kakor junaki in so imeli opraviti in se boriti proti veliko boljšim topovom. Prej kakor v 2 urah se je potopil zadnji torpedni čoln. Nemci so se borili do zadnjega. Večina jih je z ladjami vred utonila.

ŠPANSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK SVARI ČASNIKARJE.

London. »Morning Post« poroča iz Madrida: Ministrski predsednik je ob sprejemu časnikarjev naznanil, da se skliče parlament dne 30. okt. Opomnil jih je, naj pišejo o vojski brez strasti in predsodkov. Španija je ukrenila brez drage mobilizacije vse potrebno, da si zagotovi nevtralnost.

Dohod ranjencev.

Vojna in gospodarstvo.

Angleška vlada je proglasila avstrijske in nemške patente za neveljavne na Angleškem in francoska vlada namerava baje enak korak. Anglija pa ni pomislila, da se na ogenj

lahko odgovarja z ognjem in da se je takorekoč vrezala v lastno meso. Na Francoskem se industriji upirajo vsa ki izpremembi patentnega zakona. Opozarjajo na to, da imajo patenti, ki so si jih Francozi pridobili na Nemškem in Avstro - Ogrskem, veliko večjo vrednost nego nasprotni patenti na Francoskem. Veliko francoskih industrij bi bilo uničenih, ako bi vlada izpeljala svojo namero. Tudi na Angleškem se je pokazalo, da so bili vsled ukinitve nemških in francoskih patentov hudo udarjeni lastni podaniki, ker so mnogi imetelji patentov oddali licence angleškim firmam. Jako zmotna je tudi misel, da bi mogle sedaj patentne izdelke kar takoj začeti izdelovati na Angleškem. Pri izvrševanju takega patenta je zelo veliko ležeče na tem, kako, s kakimi sredstvi in pripomočki se dela; treba je dolgoletne znanstvene in praktične izkušnje. Nekateri izdelki so na temelju različnega postopanja in načina pri izdelovanju izdelujejo ali dražje ali ceneje. Potrebne so večinoma velike tovarniške naprave, stroji itd., česar vsega se ne da čez noč ustvariti. Vrh tega se lahko Nemčija in Avstrija odzove na enak način in razveljati angleške patente v svojem območju, s čemer bi bil marsikaki angleški industriji prizadet hud udarec. Cela angleška akcija proti patentom je pač dvorezen nož, ki se ga Angleži v praksi ne bodo poslužili. — Zelo zadeta bi bila Francija, ako bi Nemčija in Avstrija odpravili varstvo njenih znamk in vzorcev. Ne le, da Francija mnogo predmetov dobiva iz inozemstva, ki jih potem opremi s svojimi etiketami in pošlje zopet v svet kot svoje proizvode, marveč je tudi res, da se cela vrsta izdelkov, ki jih razpošilja Francija, na Nemškem in Avstrijskem izdeluje v popolnoma enakovredni kakovosti in se od francoskih razlikujejo le po zunanji opremlitvi, tako na primer parfemi, zdravila in drugo.

× × ×

Pred nekaj dnevi se je poročalo, da so tovarne za lokomotive dobile naročila od države. Pred vojno so te tovarne tožile, da nimajo dela, sedaj so z njim preskrbljene sredi vojne. Tudi tu se zopet kaže, da vojna ne ustavi celokupnega industrijskega življenja, marveč da povzroči le gotove premaknitve. Kakor lokomotive tovarne, je tudi naša tekstilna industrija pred vojno tožila nad pomanjkanjem dela. Sedaj je najbrže z njim preskrbljena, ker potrebujejo armade veliko oprave. Čevljarke in usnjarske tovarne imajo polne roke dela z vojaškimi naročili. Kemične tovarne dobavijo zdravila in obveze. Konzervne tovarne delajo za armado. Železnice in industrije potrebujejo premog. V prvi vrsti pa so zaposlene tovarne za orožje. Treba je pušk, strojnih pušk, topov. Izdelovalci patron imajo seveda čez glavo dela. Razen tega se vsled vojne prav posebno razvijata dve mladi avstrijski industriji: avtomobilna in aeroplanska. Vse te industrije pa dajejo zopet dela celi vrsti pomožnih industrij, tako davojna niti oddaleč ne povzroča tolike brezposelnosti kakor so se mnogi bali.

Kam naj se vpraša po pogrešanih vojnikih.

Poizvedovalni biro »Rdečega križa«.

Začetkom izbruha vojne se je ustanovil na Dunaju v VI. okraju, Dreihufeisengasse 4 (Kriegsschule) in v Budimpešti IV., Váci utca 38, poizvedovalni biro, v svrhu, da domači izvedo nahajališče ranjenih ali bolnih vojakov. Dunajski biro je tekom petih tednov odgovoril 180.000 pismenim in 12.000 telegrafičnim tozadevnim vprašanjem, pa tudi mnogim drugim poizvedovanjem.

Najprej ponavljamo z ozirom na naraščajoče število vprašanj prošnje, ondi le pismeno ali telegrafično (s plačanim odgovorom) povpraševati, ker je vsako ustno (telefončno) vprašanje motenje dela, obenem izguba časa v škodo onim, ki se naši prošnji uklonijo ali niso v stanu, ustmeno vprašati. Za pismeno vprašanje so najprikladnejše poizvedovalne karte Rdečega križa (dvoje dopisnice s polovično poštnino). Zgoraj navedene številke pričajo o množini dela, ki ga je mogoče izvršiti le, ako obrat v miru deluje. V ožje izraženo navedemo, da temelje odgovori na poročila vseh (ne samo vojaških) sanitetnih zavodov, v katerih se nahajajo ranjeni ali bolni vojaki, ki prihajajo na skupni centralni izkazovalni biro (VIII. Marienbillerstrasse, Stiftskaserne) na Dunaju in od tega na oba poizvedovalna biroja na Dunaju in v Budimpešti; in sicer razločujemo dve vrsti poročil: a) poročila iz bojišča (t. j. od etapne črte naprej), b) poročila iz ozadja (t. j. od etapne črte nazaj). Če uvažujemo, da se oskrbi po boju najprej ranjenec in se šele nato misli na sporočilo in da je zadnje zaradi ločitve od armade, menjave vojne pošte itd., itd. izpostavljeno zadržkom in motenju, je umljivo, da postane občinstvo radi dolgega časa, ki ga potrebuje prireditelj poročil za priobčenje, nestrpno; sicer pa so tudi slučaj, da poveljniki sami poročajo svojem ranjencem in tako pridejo poročila na domače preje, kakor od poizvedovalnega urada, ki odgovarja le na podlagi avtentičnih poročil. Ugodnejše je za odgovore o onih bolnikih, ki so oboleli za etapno črto, v ozadju, ako bolnice, ki so jih sprejele, takoj naznanijo prihod. Ne sme ostati neomejeno, da skrbijo svoji v veliki množini povprašujejo ne samo po bolnih, ampak tudi po nahajališču zdravih vojakov — takih vprašanj je dnevno do 10.000 —, in se navadno na to ne odgovarja. Poraba štampilje z besedami »Bisher

keine Nachricht eingelangt« je pri neinformiranih povzročila mnenja, da površno izvršujemo posel, kar naj bo sedaj v toliko razjasnjeno, da se v teh, morda nekoliko trdo donečih besedah nahaja tolažba za vprašalca, ker vsaj lahko upa, da se onemu, po katerem vprašuje in o njem dosedaj ni poročila, še nič ni pripetilo.

Najzanesljivejša in najboljša poročila bi bila, če bi ranjenci takoj, ko dospo v kako bolnico, sami ali s posredovanjem koga drugega (kar je Rdeči križ že posredoval) pisali domačim o svojem nahajališču.

Oba urada na Dunaju in v Budimpešti se gotovo najodkritosrečneje prizadevata, oddati hitre in pravilne odgovore, toda vojni čas stavi tudi najboljšim prizadevanjem ovire, ki se jih premagale s potrebiteljnostjo in zaupanjem prizadetih.

Končno navajamo še nekaj naslovov od zavodov in njihovih nalog, kar je potrebno, da se bodo vprašanja naslovila na pravi kraj:

Gemeinsames Zentralnachweise Büro, Dunaj VII., Marienbillerstrasse 22 (Stiftskaserne), nabira poročila iz vseh bolnic o ranjenih in bolnih vojaki in jih oddaja poizvedovalnim uradom na Dunaju in v Budimpešti (glej naslove gor).

Kriegsgefangenen-Büro vom Roten Kreuze, Dunaj I., Landskrongasse 1, si prizadeva s posredovanjem mednarodnih odborov poizvedeti o nahajališču in stanju vojnih vjetnikov in posreduje denarne in druge pošiljave.

Bahnhoflabedienst vom Roten Kreuze, Dunaj I., Landskrongasse 1. (Namen pove naslov.)

Auskunftsstelle des k. u. k. Kriegsministeriums, Dunaj I., Biberstrasse 11, podaja o vojaških zadevah oficijem in vojaškim uradnikom vse vojske, kakor tudi vdovam in sirotam, pa tudi o osebnih in gospodarskih zadevah poročila in svete.

Kriegsfürsorge-Amt des k. u. k. Kriegsministeriums, Dunaj IX., Berggasse 16, se bavi z nabiranjem denarnih darov za vojake na bojnem polju in za vdove in sirote padlih, dalje tudi z drugimi darovi za vojake v boju in s posredovanjem, da pridejo na namenjeni kraj.

Dnevne novice.

+ Zanimiva pisma naših vojakov z bojišč naj se blagohotno pošiljajo uredništvu »Slovenca«.

+ Velikodušno darilo. Graščak Nikolaj vitez Gutmannsthal, legacijski tajnik v pok. na Dvoru, znani podpornik vseh humanitarnih in kulturnih stremeljenj, je deželnemu predsedniku za namene Rdečega križa in vojne oskrbe blagodušno izročil znesek 20.000 kron.

+ Hrvaške zastave na Reki. Hrvaški listi poročajo: Hrvatski fantje so šli te dni na nabore v Karlovac. Šli so s hrvatsko zastavo skozi Reko. Hrvatje so bili napačeni. Vse to je videl feldcajmajster Klobučar ter je energično nastopil. Proti reški policiji, ki je teptala hrvaške zastave s cesarjevimi podobami, je uvedena stroga preiskava. Vlada je preklicala svoječasno prepoved hrvaških zastav na Reki in je dovolila, da smejo Hrvatje nemoteno iti skozi Reko s svojimi narodnimi zastavami.

+ Odlikovan je z redom železne krogle 1. razreda za vojno dekoracijo poveljnik 15. armadnega zbora general pl. Appel.

+ Geslo novega papeža. Dopisnik »Reichspost« iz Rima poroča, da si je izbral novi papež Benedikt XV. za geslo: In Te, Domine, speravi, non confundar in aeternum. V Te, Gospod, sem zaupal, na veke ne bom osramočen.

+ Sv. Huberta vojni križec. Zapolčela se je akcija, s katero naj si prizadevajo vsi lovski krogi širom Avstrije pripomoči v vojne svrhe. V ta namen se je sklenilo izdelati in razpečavati oficielni vojni lovski znak. To namero zastopnikov lovstva odobravajo tudi sloji poljedelstva in gozdarstva. Oficielni znak, ki ga bo izdal in razpečaval urad za vojno pomoč, nastanjen v c. kr. notranjem ministrstvu, bo imel obliko križa, okrašenega z državnim orlom in emblemom sv. Huberta. Imenovan se bo: Sv. Huberta vojni križec. Izkupilo tega znaka pripada uradu za vojno pomoč v notranjem ministrstvu o omejitvi, da pripada 40% del Rdečemu križu in oskrbi lovskih uslužbencev, ki so bili v vojni, ali pa za njimi preostalim rodbinam. Razpošiljanje tega znaka, ki ga napravijo v dvojnem izdelku in sicer po 1 K in po 3 K, se prične čez 14 dni. Znak bo izdelan na ta način, da ga morejo rabiti gospodje in dame kot okrasek na klobuku, prsih, kravat ali pa kot obešek. Prednoročbe sprejemajo urad za vojno pomoč (Dunaj I., Hoher Markt št. 3) kakor tudi načelnštvo Kranjsko-primorskega gozdarskega društva v Ljubljani (poslopje deželne vlade, II. nadstropje št. 26) proti vplačilu nabavnega zneska.

+ Odlikovan slovenski junak. Četovodja Martin Hrihar, 7. lovskega bataljona, doma v Slovenskih Goricah, je bil zaradi svoje hrabrosti pred sovražnikom odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo.

+ Na južnem bojišču so bili ranjeni: Martin Babič iz Trebnjega (v roko in desno nogo); korporal Alojzij Zakrajšek (v levo roko); Ivan Rož iz Ljubljane (v roko). Četovodja Viktor Rus je obolel na revmatizmu.

+ Volitve v Kamniku. Državno sodišče je 21. t. m. razglasilo razsodbo o pritožbi dr. Riharda Karba in tovarišev v Kamniku proti sprejemu v sosednih občinah stanujočih volilcev v kamniški volilni imenik. Državno sodišče sodi, da po-

stava govori le o krajih in o mestih, ne pa tudi o občinah in o krajnih občinah. Za volilno listo mesta Kamnik se more vpoštevati le mesto Kamnik, ne pa tudi pet občin, ki so združene v krajno občino.

— **Mrtvi se oglašajo.** V uradnem izkazu je bil proglašen mrtvim Franc Andoljšek, vojak 17. pešpolka iz Kompolj dobropolske fare. Opravila se je zanj osmina in orožništvo je po nalogu glavarstva poizvedovalo glede preskrbe njegove družine. Te dni je pa pisal ženi iz Rusije, kjer se nahaja v bolnišnici. Dobil je bil več krogelj. Drugo pismo je pisal sosedu, katerega prosi, naj mu oskrbuje čebele. Bog daj, da bi se še več »mrtvih« oglasilo!

— **Krški diletanti prirede dne 24. in 25. t. m.** Anzengruberjevo narodno igro v treh dejanjih »Krivoprisežniki«. Igra se uprizori v dvorani g. Gregoriča. Ker je čisti dobilek namenjen »Rdečemu križu«, upati je tudi iz okolice velike udeležbe. Pričetek v soboto ob pol 8. uri zvečer in nedeljo ob 4. uri popoldne. Vstopnice se predprodajajo v trgovini g. Stögerja.

— **Padel je na severnem bojišču** major 27. pešpolka Avgust Kiehauser. Pokopan je bil 19. t. m. v Sichowu pri Chyrowu.

— **Na severnem bojišču** je bil 11. t. mes. ranjen uradnik »Zadružne zveze« g. Peter Modic. Ranjen je bil od šrapnela v levo koleno. Leži v bolnišnici v Przemyslu.

— **Jezuit odlikovan z železnim križem.** P. Julij Seiler, družbe Jezusove, ki je pastiriral pri nemški armadi v Belgiji, je bil odlikovan z železnim križem.

— **Proč od Rima.** Iz katoliške Cerkve je izstopilo v Mariboru minuli teden osem Nemcev. Tako poroča »Marburger Ztg.«

— **Znano sleparico Vodiško Johanco** je včeraj policija aretirala v Dravljah, ko je pobirala v imenu Rdečega križa denar za svoj žep. Tako bo zopet nekaj časa mir pred njenimi »čudeži«.

— **Kurjeni bolniški vozovi na državnih železnicah.** Železniško ministrstvo je iz voz dunajske mestne in zvezne železnice sestavilo 12 bolniških vlakov s kurilnimi napravami. Vsak vlak sestoji iz 25 voz, in sicer je 11 sprednjih voz urejenih za ležeče ranjence, oziroma bolnike. Nato sledi voz s kurilnim kotlom in za njim vozovi s samimi sedeži. Vlak zaključuje voz z raznimi potrebščinami. Vlaki bodo sestavljeni iz enakih voz in bo na vsakem vlaku 90 ležišč in 240 sedežev, vsega torej 350 mest za ranjence. Vseh 12 vlakov bo moglo naenkrat prepeljati 4000 ranjencev. Ker posamni vlaki kljub prostornosti ne bodo presegali 300.000 kg teže, bodo lahko vozili po vseh državnih progah. Razen teh vlakov se bodo za ranjence uporabljali tudi pokriti tovorni vozovi z majhnimi železnimi pečmi, ki bodo imeli to prednost, da se bodo lahko kurili tudi ako se odpojo.

— **Klofačev hotel bo prodan.** Iz Prage poročajo: »Bohemija« poroča, da bo hotel »Zlata gos«, last poslanca Klofača prodan. Mestna hranilnica je Klofača tožila na plačilo 1.400.000 kron. Dala je hotel sodnijsko ceniti. Vrednost hotela znaša 2.700.000 kron. Zastopnik hranilnice je pooblaščen, da hotel proda.

— **Velika nesreča.** 15. t. m. se je vrnil od vojakov 21. letni Ferdinand Pirc iz Breze, občina Velika Loka, da se poslovi od svojih staršev, predno odrene na bojišče. Ko je hotel Pirc zvečer obiskati s kolesom nekega prijatelja, je zadel blizu svojega doma v nek tovarnen voz s tako silo, da je padel. Le s težavo je mogel priti domov, kjer se je moral takoj vleči. Pozvani zdravnik je izjavil, da je Pirc notranje poškodovan. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico, kjer so ga operirali, a poškodovan je bil tako hudo, da je umrl.

— **V ruskem vjetništvu** je praporščak Bazilij Sancin, rodом iz Škudnja.

— **Družina Giljača,** ki je bila pregnana iz Lješevec (Dalmacija) in biva sedaj v Zgornji Besnici, obč. Sv. Jošt pri Kranju, išče svojo poročeno hčer Stano Milovo Ercegovič. Kdor ve, kje se nahaja imenovana begunka, naj blagovoljivo poroči na navedeni naslov.

— **Kako piše slovenski junak svoji materi pred svojo smrtjo.** Na severnem bojišču padli poročnik Rihard Bezek je svoji materi nekaj dni pred svojo smrtjo pisal: »Draga mama! Kakor vse kaže, pride v najkrajšem času do krvavega boja. Šlo se bo na življenje in smrt, za zmago domovine. Moja usoda je že odločena. Kot častnik sem v prvi vrsti poklican služiti domovini in dajati dober zgled moštvu, zakaj v častnika upira vsak vojak svoje oči, ne misli nič, dela in izvrši slepo, kar se mu zapove... Jutri je naš odločilni dan; jutri pokažemo, da znamo ali premagati sovražnika, ali pa umreti za domovino na polju časti. V prvem slučaju se vidimo zdravi, v drugem pa ne. Kaj po meni, ampak bodi donosna,

da je Tvoj sin kot častnik padel za domovino, hrabro se boreč. To naj bo Tvoj ponos! Po končani vojni naj kupi brat Ebin veliko detajlno knjigo o vojni in naj jo študira. Kje in kdaj sem padel, se bo že tudi izvedelo... Od svoje izvoljenke sem se tudi poslovil. Zadnje pozdrave in poljube na Tebe in Ebinu Tebe ljubeči sin Rihard.«

— **Del Liške (dalmatinske) železnice izročen prometu.** 14. t. m. so izročili prometu dograjeno delno progo Liške železnice Ogulin—Plaški. Proga je dolga 27 kilometrov s sledečimi postajami: Oštarije-Ravnica, Josipdol, Vojnovac, Plaški. Progo so slovesno otvorili v navzočnosti avtonomnih in državnih oblasti. Ker zgradba hitro napreduje, pričakujejo, da bo proga bodoče leto dograjena že do Gospiča.

— **Neumann in Janovitz** sta bila v Trstu po izjemnem sodišču obsojena radi goljufije v 16mesečno ječo, ki sta jo že prestala v preiskovalnem zaporu.

— **Učenka zgorela.** V Arnfeldu je zgorela učenka Antonija Wetschuinik. Ko je pekla kostanj na prostem, se je preveč približala ognju, tako da se ji je obleka vnela.

— **Umrl je v Trstu trgovec g. Jurij Vučkovič.**

Magnetične kroglice. »Secolo« poroča iz Lyona: V neki lyonski zasebni kliniki so baje dognali, da so kroglice iz nemški pušk magnetične in da zato slede tudi elektromagnetni sili. Od kar je to vojaškim zdravnikom znano, so nabavili elektromagnet, ki izvleče kroglo iz 11 cm globoke rane.

Po smrti povišan. Ustje n. L., 8. oktobra. Strojevodja Ferdinand Czermak v Ustju je včeraj dobil obvestilo, da je njegov sin, poročnik Oto Czermak, povišan v nadporočnika. Ravno ta dan se je v Ustju vršil pogreb mladega častnika, ki je podlegel na srbskem bojišču dobljenim ranam.

Trikrat na smrt obsojen. Porotno sodišče v Darmstadtu je obsodilo trideset letnega pekovskega pomočnika Filipa Flörscha iz Monzwehima, ki je dne 13. julija umoril pekovskega mojstra Baka, njegovo ženo in hčer v Hofheimu pri Wormsu, drugo hčer pa je smrtno nevarno poškodoval in nato je ukradel večji denarni znesek ter zažgal hišo, radi roparskega umora v treh slučajih in radi rop trikrat na smrt, na dosmrtno ječo in 15 let prisilnega dela, kakor tudi na izgubo trajnih častnih pravic.

Suhi in mokri. V ameriškim zedinjenimi državami se vrši boj med »mokrimi« in »suhimi«, to je onimi, ki so za boj proti alkoholizmu in ki zahtevajo, da se zapro gostilne. V tem znamenju se vrše vodilne borbe za občinske odbore. Po velikih krajih so že zmagali »suhi« in dali zapreti gostilne. Ker so se pa dohodki občine zmanjšali, so znižali tudi izdatke za policijo. Veliko redarjev je treba le tam, kjer je mnogo pijancev. V državi Oregon je bil sklenjen zakon, po katerem mora plačati gostilničar ženi odškodnino, ako umrje njen mož radi pijanosti. V Zapadni Virginiji so sklenili z večino 90.000 glasov dne 7. julija 1914 popolno abstinenco alkoholnih pijač. Takoj drugi dan so se zaprle vse pivarne, tovarne za žganje in gostilne, ki so reprezentirale skupno vrednost 3000 milijonov in 25.000 oseb si mora iskati nov poklic. Posledice alkohola so morale biti pač ogromne, da se je država z volilci odločila tako energično nastopiti.

Položaj v Indiji.

V Carigrad došli indijski - perzijski časopisi objavljajo: Poštni debit je vzet vsem iz Carigrada v angleško Indijo dohajajočim časopisom. Angleške oblasti nastopajo z največjo strogostjo proti mohamedanskim in domačim listom; same ustanovljajo v večjih indijskih mestih propagandne liste. V Lahovi izhaja »Azadi Lahove«, ki je angleško pobarvan. V Bombayu in Calcutti trgovina popolnoma počiva. Oblasti so izgnale avstro - ogrske podanike.

Ljubljanske novice.

Ij Predavanje na drugi državni gimnaziji. Dne 20. oktobra je za drugo državno gimnazijo v telovadnici tukajšnjega učiteljskega predaval prof. Vesenjak o veleaktuelni temi »Zgodovinski poklic Avstrije v Evropi«. Predavanja se je udeležil ves zavod z učiteljskim zborom in nekaterimi rodbinskimi člani učencev. Predavatelj je jasno in poljudno odgovarjal na vprašanje, zakaj se je ob izbruhu sedanje svetovne vojne mahoma pojavilo tako edinstveno patriotično navdušenje vseh avstrijskih narodov za obrambo skupne domovine. Govoril je tako iz srca vseh, da je po sklepu predavanja kakor z elementarno silo zagromelo po dvorani

glasno odobravanje. Nato je ravnatelj Štritof z veseljem konstatiral, da je glasno odobravanje dokaz, da tudi mladi razume sedanje velike čase, da čustvuje z vsem avstrijskim prebivalstvom brez razlike narodnosti in stanu v edinstvo patriotičnega mišljenja in da se združuje z njim v vroči prošnji do vsemogočnega Boga, da bi skoraj podelil sijajno zmago našem orožju, borečemu se za pravico, za sveto stvar, ki mora končno zmagati. Ob koncu so vsi navzoči v dokaz zvestobe in vdanosti zaklicali presvetlemu cesarju navdušeno-gromovit trikratni »Živio!«

Ij Football-tekma. Sportni klub »Mirijs« priredi v nedeljo, dne 25. t. m., v korist »Rdečega križa« nogometno tekmo med svojim sedanjim prvim moštvom in kombiniranim moštvom »Olimpija« - »Slovan«, okrepjenim z nekaterimi tujimi igralci, ki se začasno nahajajo v Ljubljani. Prireditelj se vrši le ob ugodnem vremenu.

Ij Namesto venca na grob. Društvo c. kr. računskih uradnikov na Kranjskem je v spomin svojega dne 15. septembra 1914 na južnem sodišču padlega tovariša in društvenega tajnika g. Bogumila Brinšek darovalo »Rdečemu križu« 30 kron.

Ij Na včerašjen semenj so prignali 587 glav, in sicer 225 konj, 266 volov, 64 krav, 20 telet in 12 prašičev.

TURŠKI POHOD SKOZI PERZIJO.

»Sydswenska Dagebladet« v Malmö poroča iz Petrograda, da so glasom vesti iz Erzeruma turški zaupniki prišli k perzijski vladi, da izposlujejo od nje dovoljenje za prehod turških čet skozi pokrajino Aserbejdžan. (Aserbejdžan je severozapadna provinca Perzije ter meji s Turčijo in ruskim Kavkazom. Aserbejdžan je poln globeli. V njem vlada 9 mesečna zima. Iz Aserbejdžana bi mogla turška vojska zasedeti klanec, ki vodi v Perzijo, obenem bi pa mogla forsirati prehod na rusko ozemlje v nižino Širvan ob reki Kura proti kavkaškemu središču in Tiflisu.)

Nadomeslek za kitajski čaj.

Kitajski čaj prihaja v Evropo preko Rusije in Anglije. Ker sta sedaj ti dve državi zaprti za našo trgovino, se bodo naše zaloge kitajskega čaja kmalo zmanjšale in izpraznile. Čaj bo zato vedno dražji. To pa ni nobena nesreča, ker moramo tako iz zdravstvenega kakor tudi iz gospodarskega ozira le pozdravljati, ako se pitje kitajskega čaja med našim ljudstvom kolikor najbolj omeji. Kitajski čaj ni ne zdrav (zlasti ako se pije z žganimi pijačami) ne redilen. Zato kar proč z njim! Ker se pa lahna topla pijača zlasti ob mrzlem letnem času zelo prileže zdravim in bolnim, naj se namesto kitajskega čaja pije lipov čaj. Ta čaj je zdrav, zelo milega, prijetnega okusa in — ako je bil pravilno spravljen — tako finega duha, da se navaden kitajski čaj, kakor se dobiva po trgovinah, z njim niti primerjati ne da. Lipov čaj ugodno upliva na živce in na prebavila; sladkorja zahteva zelo malo. Kdor hoče, mu lahko primeša par žlic vina. Kdor parkrat pije dober lipov čaj, ne bo več maral slabega in nezdravega kitajskega. Poskusite! Kdor pa na vsak način hoče tujo pijačo, si lahko naroči čaj »matto«, ki raste v Argentiniji in Paragvaju (rastlina se imenuje »Yerba« — Ilex paraguayensis). Ta čaj uvaža zlasti »Deutsche Matte-Industrie«, družba z o. j. v Köstritzu na Turinškem. Tu čaju odtegnejo nekaj eteričnih olj, ki niso pogodu evropskemu okusu. Tako izboljšani čaj je baje jako okusen in tudi poceni. Prodaja se pod imenom »Rio Matte«. Morda ga je dobiti že tudi v naših trgovinah.

»Slovenskim fantom za slovo na pot v cesarsko službo«. Spisal Jernej Hafner. — O tej knjigi piše »Duhovni Pastir«:

»Kaj so si mogli dobri starši pri slovesu od svojih sinov, ko so šli k vojakom bolj želeli, kakor dati jim zvestega spremljevalca, ki bi jim klical v spomin njih zlate navke, močne dovolj, da obvarujejo ljubega sina v tujini? Po čem so bolj hrepeli skrbni starši, kakor po zanesljivem pripomočku, da bi njih sinovi prekoristne navke tudi izpolnjevali sebi v časno in večno srečo. Oboje nam je oskrbel g. kaplan Jernej Hafner, ki je spisal za naše vojake knjigo: »Slovenskim fantom za slovo na pot v cesarsko službo.«

Knjiga ima dva dela. V prvem delu: »Navki in sveti« opozarja pisatelj z očetovsko prijaznostjo, pa prepričevalno besedo naše vojake na vse nevarnosti, katerih se morajo varovati, pa na pripomočke, katerih naj se poslužujejo, da ostanejo dobri katoličani in da si pridobijo navdušenosti in junaštva, ki ju potrebujejo vojaki, zlasti ob času vojske. Vsi nauki in sveti so

zajeti iz bogate skušnje — pisatelj je služil kot enoletni prostovoljec pri vojaki — izbrani so modro in premišljeno, potrjeni z mnogimi izreki iz sv. pisma in pojasnjeni z zgledi slavnih vojskovodij, zlasti avstrijskih, kakor tudi z dogodki svetopisemskih zgodb in cerkvene zgodovine. Pripovedovanje je prisrčno kakor v Slomškovem »Življenja srečen pot.«

Drugi del — »orožarna krščanskega vojaka« — pa obsega dobro izbrane molitve, kakor jih more moliti vojak vsak dan in večjo zbirko primernih molitev za proste popoldneve. Dodane so molitve ob vojski, za umirajočega vojaka in druge.

J. Hafnerjeva knjiga »Slovenskim fantom za slovo na pot v cesarsko službo« je torej v vsakem oziru izborna kazi pot in dober molitvenik za naše vojake. Ker ima torej priložno žepno obliko in je cena kolikor je sploh mogoče nizka, je upati, da bo dolgo zaželeni molitvenik za vojake postal neločljiv spremljevalec slehernega slovenskega vojaka.

Dobi se v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani za nizko ceno 1 K 10 vin., za vezan izvod z rdečo obrezo, šagrin, zlata obreza 2 K 20 vin., najfinejša vezava 3 K 20 vin.

Kraljica sv. rožnega venca v Pompejski dolini je naslov knjižice, ki je izšla na 48 straneh, z mnogimi zgledi in čudeži in vsemi potrebnimi molitvami v čast Kraljici sv. rožnega venca. Knjižica, ki ima namen to posebno pobožnost pospeševati in gojiti je vredna, da se splošno razširi. Dobi se za zelo nizko ceno 20 vin. v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

»Družbenik Marijine«, molitvenik za Marijine družbe, se tiska v drugi izdaji in izide pred koncem meseca oktobra gotovo. Ker je veliko popraševanja po njem, ga lahko — kdor ga več rabi — že zdaj naroči pri Kat. bukvarni, in kakor hitro bo gotov se dopošlje.

Sarajevski umor pred sodiščem.

Državni železnični uradnik Stojanovič iz Belgrada pravi, da je vedel za nameravani umor v Sarajevu in da je imel namen o tem dvor v Sofiji obvestiti. Vrnil se je v Belgrad, da tam zbere dokaze. Bil je član četaške bande in je služil pod Majorjem Tankosičem. En mesec pred napadom ga je Milan Pribičević vprašal, če bi bil pripravljen izvršiti v Bosni neko nalogo. Slišal je v Belgradu, da je odšel Pribičević v Bosno, da tam vse potrebno za vojsko pripravi. Bosna da je bila preplavljena z orožjem. Ciganovič da je po napadu ušel iz Belgrada. Ker so morali četaši vse bombe po balkanski vojski oddati, so jih morali dobiti zarotniki samo od vlade. Obtoženci smatrajo Stojanoviča za avstrijskega špijona. V medsebojnem prepiru pride na dan, da so vedeli za atentat razven obtožencev še trije drugi možje, med njimi neki prijatelj Tankosiča.

Prebralo se je poročilo o delovanju srbskega Sokola. V Bosni je 40 društev s 30.000 člani.

Obtoženec Čabrinovič izjavi, da nima nobene zveze z »Narodno Obrano«, prizna pa, da je njeno delovanje tudi eden vzrokov sedanje vojne.

Prebere se nato zapisnik medtem umrle priče Milaniča. On je videl večkrat v hiši, kjer je stanoval, mlade ljudi, ki so se shajali in politizirali. Ko je bil napovedan dohod nadvojvode v Bosno, so ti mladi ljudje kazali njegovo fotografijo. Na sestankih teh mladih ljudi je bil večkrat tudi neki starejši mož. Neki človek mu je pripovedoval, da je to eden policijskih šefov, ki mlade ljudi poučuje. Milanoviču so se te stvari zdele sumljive; zato je hotel vse avstrijskemu generalnemu konzulu povedati. Na potu tje so ga srbski orožniki prijeli in ga zaprli. Enkrat da je bil celo v nevarnosti, da bi ga neki očividno zato najeti kaznenec umoril. Vlekli so ga iz ječe v ječo. Slednjič so ga izpustili in pripeljali na policijski komisariat. Tam sta mu pokazala policijski prefekt in podprefekt izreke iz časopisa o umoru nadvojvode in pojasnila: Ti si hotel to preprečiti, ampak mi smo bolj iznajdljivi kot ti. Sedaj pride na vrsto Avstrija, mi jo bomo porušili. Pričo so nato izgnali iz Belgrada in prepeljali v Zemun z opazko: »Berchtold naj svoje reči reklamira.« Iz predloženih fotografij je priča spoznal samo Grabeža. Obtoženec Princip je izjavil, da je bil Milanovič špijon.

Priča Grča pripoveduje posamezne podrobnosti o tem, kako naj bi se ju-

goslovanske dežele po srbskih načrtih od države odtrgale. Druge priče pripovedujejo že znane reči o »Narodni obrani«.

Iz takozvane črne knjige se preberejo poglavja, ki govore o avstrijski armadi: Bosna in Hercegovina da sta bili vedno srbski deželi. Ker noče Evropa Srbiji pomagati, je srbski narod sklenil, da se bo sam otresel avstrijskega jarma. Srbi se morajo dobro poučiti o razmerah v avstrijski armadi, ker so vsi Slovani nezadovoljni, morda bi jih na kak način k izdajstvu dovedli.

Prebere se neka brošura iz l. 1912., kjer se govori o združitvi Bosne s Srbijo, kjer se proslavlja Bogdan Zerajič, ki je napadel prejšnjega deželnega šefa v Bosni in se pozivila mladina naj ga posnema. Pri branju te knjižice je obtoženec Princip zaklical: Slava Zerajiču! Predsednik ga je zato ukoril.

Splošno se obtoženci: Cabrinovič, Princip in Grabež med obravnavo vedno predrzno obnašajo. Grabež stavi predloge, naj se zaslišijo nove priče in dostavlja: Če sodišče v to privoli, bo že senat zmešal. Njemu se itak ne more več zgoditi, kakor da bo 20 let sedel.

Kardinal-državni tajnik Gasparri.

Perzijske zahteve nasproti Rusiji.

»Ikdam« objavlja, da zahteva Perzija od Rusije: 1. Uveljavi naj se stara perzijsko-ruska pogodba, s katero jamči Rusija Perziji nedotakljivost in izjavlja, da ne bo nikdar v Perziji delala na svojo interesno cono. 2. Perzija smatra za neveljavni leta 1908. in leta 1911. sklenjeno rusko-angleško pogodbo o interesnih sferah v Perziji. 3. Rusija naj umakne svoje čete iz severne Perzije. 4. Rusija se ne vmešava v finančne in gospodarske zadeve Perzije. — Tri točke je Rusija sprejela, eno pa prezrla. »Ikdam« izjavlja, da ne drži Turčije in Perzije samo mohamedanska solidarnost, marveč tudi skupne koristi, ki zahtevajo, da se v Perziji izloči vsak tuj vpliv..

Brezposelni tapetnik

dobi delo. Naslov pove uprava pod šteč. 3035.

Gospa ali gospica,

ki zna dobro šivati perilo, je zmožna slovenščine in nemščine ter je sposobna za vodstvo šivalnice, se sprejme proti dobri plači. — Ponudbe pod »Trajna služba št. 3010« na upravništvo »Slovenca.«

Razglas.

Dne 26. oktobra t. l. se odpro zopet živinski mesečni semnji v Divači.

3033

Načelnništvo v Divači.

Za vojake - novince

priporoča tvrdka

3034

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta št. 3

gorke zimske obleke, vrhnje dolge in kratke suknje, toplo podložene.

Prodajni oklic.

Naznanja se, da se **takoj proda** v Prelogah blizu kolodvora Rožni dol—Približje železnice Rudolfovo—Metlika—deželna meja ob okrajni cesti Rudolfovo—Semič stoječe

poslopje

ki se je postavilo leta 1912 za gradbeno vodstvo semiškega predora, s postransko stavbo ih malim vrtom vred.

Poslopje je zgrajeno z lesenim ogrodjem po sistemu »hygiea«, ki zadržuje popolnoma toploto in zvok in ima v pritličju 6 sob, od katerih je ena opravljena, kopelji, kuhinjo in postranske prostore, v podstrešju pa kuhinjo in 2 kabineta.

Nastavljen je strelovod, pri hiši se nahaja vodnjak, kamor se steka strešna voda. Opozarja se, da je mogoče razstaviti poslopje in je na novo postaviti kje drugje. Načrti so na vpogled pri c. kr. žel. gradbenem vodstvu v Rudolfovem v uradnem času, kjer se lahko tudi dogovori za ogled na licu mesta.

Ponudbe naj se dološljejo frankirano najkasneje do 15. novembra 1914 opoldne c. kr. žel. gradbenem vodstvu v Rudolfovem, ali osebno vložijo.

Sprejem ponudb je odvisen od odobritve od strani c. kr. žel. gradbenega ravnateljstva na Dunaju.

Vse prenosnine plača kupec.

Rudolfovo, 20. oktobra 1914.

C. kr. žel. gradbeno vodstvo.

3032

Zločin v Sarajevu.

Tragična smrt prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Hohenberg.

Z mnogimi slikami. — Cena 70 v, po pošti 80 v.

Knjižica obsega najnatančnejši popis strašnega zločina, ki je na nedeljo pred sv. Petrom in Pavlom iztrgal iz naše srede ljubljene prestolonaslednika ter njegovo zvesto družico in do dna pretresel srca vsega čutečega človeštva. Kar jeknila je vsaka duša bolesti in prvotno osupljenje se je umaknilo strašni jezi nad zločinci in njihovimi zavezniki, kajti vsak je čutil v srcu, da je padel prestolonaslednik, ki je ljubil vse narode Avstrijske in bil posebno naklonjen Slovanom. Z njim je legla za dalj časa v grob tudi nada na lepšo narodno bodočnost, katero smo upravičeno videli zasigurano v pokojnem prestolonasledniku. S Fran Ferdinandom je padel mož globoke vere in živega katoliškega prepričanja, pa tudi mož jasnega pogleda in krepke volje, ki je zasnoval velike načrte, po katerih je hotel preosnovati Avstrijo, ki naj ostane mogočna pa tudi srečna mati srečnih narodov. Kdo ve če vstane še kdaj tak mož?

Navedena knjiga, ki vse to podrobno opisuje ima silno nizko ceno 70 v. in nudi nad 40 lepih slik iz prestolonaslednikovega javnega in družinskega življenja, posebno iz njegovih zadnjih dni pred odhodom v Bosno in v Bosni sami. Vsak veren Slovenec naj si nabavi knjižico, katero bo bral z izrednim zanimanjem, po tem naj si jo pa shrani za spomin na tega velikega moža.

Album slik iz življenja pokoj. prestolonaslednika in njegove družine.

Zbirka 16 krasnih slik, ki se dajo odločiti in porabiti kot razglednice, ali pa se v celoti lahko hranijo kot lep spomin. Cena tega krasnega albuma je izredno nizka in znaša samo 1 K, tako, da stane torej posamezna slika samo 6 vin. Vsaka slika odnosno razglednica je umetniško dovršena, ter po svoji izvršitvi daleč presega vse podobne slike, kar jih je do sedaj izšlo. Slike združene v tem albumu predočujejo najzanimnejše dogodke iz življenja pokojnega prestolonaslednika, iz katerih je posebno razviden njegov ljudomilni značaj, moška moč ter skrb do lastne družine in vseh narodov velike avstrijske domovine.

Zemljevid Srbije, Črne gore itd.

se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena mu je K 2.—. Ta zemljevid bo za zasledovanje predstojecih vojnih dogodkov popolnoma zadoščal, ker je srbsko ozemlje podano precizno in skozi in skozi zanesljivo, zadoščal bo pa tudi v slučaju, če bi dvignila Bulgarija svoje orožje proti Srbiji ali Rumuniji, da si zopet pribori pravice, katere ji je odrekel Bukareški mir. Kdor naroči celotno knjigo »Vojska na Balkanu«, dobi ta zemljevid brezplačno priložen.

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravilstvu.

Cena 1 K 20 vin., vez. 1 K 80 vin. Namen praktične knjige je, zopet spraviti v veljavo naša stara preiskušena domača zdravila, katera je naš moderni čas žal popolnoma pozabil. Bog sam nam je v naravi podaril najboljše leke proti raznim boleznim in ta knjiga nas uči te leke spoznavati in jih pravilno rabiti.

Zdravilna zelišča.

Prirejena po nemški knjižici župnika Jan. Künzle-ja. Cena 60 vin. To knjižico smemo imenovati zbirko receptov za bolezni, ki najbolj in najpogostejše mučijo ljudi. Knjižica je kratka pa jedrnat in obsega marsikatero tako priprosto domače zdravilo, ki pa bolje učinkuje kakor najrazličnejši moderni leki, ki jih naštevajo obširne zdravilne knjige.

Zelišča v podobi.

Cena 60 vin. Ta knjižica prinaša v naravnih barvah slike raznih zelišč, tako, da bo oni, ki raznih zelišč ne pozna, s pomočjo te knjižice iste lahko spoznal in našel. Vse tri knjige tvorijo lepo celoto, katera bi morala tvoriti domačo lekarno vsake slovenske hiše.

Vojska na Balkanu 1912/13.

Sestavila c. kr. profesorja dr. Vinko Šarabon in Anton Sušnik. Z velikim zemljevidom vred velja ta obširna knjiga elegantno broširana K 6'50, elegantno vezana K 8'50. O prednostih te obširne, bogato ilustrirane in z vsemi potrebnimi zemljevidi, načrti, skicami, vojnimi slikami itd. opremljene knjige smo že obširno poročali, tako tudi o njeni vsestransko poučni in istodobno zabavno pripovedni vsebini. S to knjigo bo vsakdo zadovoljen, saj nudi za majhno ceno ogromno veliko gradiva. Brezplačno je knjigi pridejen krasen zemljevid Balkana, ki bo najbolje služil vsakemu, ki zasleduje dogodke v Srbiji in operacije Avstrijske armade na srbskem ozemlju.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Pri vodnjaku.

Neki stotnik, ki se je bil vrnil iz vojske domov, je pripovedoval sledeče: Naš oddelek je bil daleč v Rusiji in počival. Bil je dan kot jih je mnogo: posamezni oddelki so počivali, ne da bi se bili. Daleč od središča naše armade smo zasedli velik travnik. Napravili smo jarke in počivali v njih. Pred nami je bila ravan, daleč proč pa sovražnik. Tudi Rusi so počivali v jarkih. Od nobene strani ni bilo povelja, da bi udarili naprej. Tudi pri Rusih ne. Stali smo si samo sovražno nasproti. Žejalo nas je. Daleč za nami ni bilo dobiti nikjer pitne vode. Pred nami na travniku, nekako v sredini med nami in Rusi, je stal star vodnjak, žalosten in zapuščen. Morda so stale prej okrog njega hiše. Ta vojska obrije z zemlje marsikaj. Tudi tukaj je pustila samo vodnjak. Naenkrat smo opazili, kako se od sovražne strani odpravlja eden, potem dva Rusa proti vodnjaku. Za njimi so se pripravljali tudi drugi na pot, in kmalu je korakal cel oddelek k vodi. Tudi one tam je žejalo. Ko so se prikazali prvi izmed sovražnikov, so se vlegli naši na tla in pripravili puške, da bi streljali. Toda čakali smo, kaj bo iz tega nastalo. Videli smo, kako so Rusi mirno obstopili vodnjak, zajemali vodo in pili. Kdor je izpil, si je obrisal z rokami usta in se podal mirno nazaj na svoj prostor. Našim vojakom ni rekel noben človek besede, tudi sami so molčali in gledali to sliko pri vodnjaku. Nihče ni sprožil puške. Rusi so pazili na nas, toda orožja se niso dotaknili. Ko so se vsi napili, so se vrnili v svoje jarke. Vodnjak je zopet sameval. Naši vojaki so še vedno molčali. Kar se vzdigneta dva naša pešca. S puškami v rokah se podasta k vodnjaku. V naslednjem trenutku so bili že vsi naši na nogah in sledili prvim k vodnjaku. Rusi so jih gledali molče. Niti en strel ni bil izprožen od ruske strani. Ko so se naši vojaki napili, so se vrnili nazaj na svoja mesta. Potem je bilo na travniku zopet mirno. Vodnjak je stal zapuščen sredi travnika. To je bilo dopoldne. Proti večeru so se pripravili Rusi zopet na pot k vodnjaku. Sedaj bolj mirno in skrbneje kot dopoldne. Ko so se napili, so se vrnili. Naši so jih opazovali, in ko so Rusi odšli, je dejal eden: »Pojdimo, sedaj je vrsta za nas!« Vsi so šli, se napili in zopet vrnili. Rusi so jih mirno gledali. Isto se je ponovilo zjutraj in opoldne naslednjega

dne. Komaj da je kdo govoril o tej stvari. Zadnjič smo pili drugi dan opoldne. Ko smo se vrnili, smo dobili povelje za napad. Na obeh straneh se je pričelo streljati in potem napadi z bajonetami. Naš častnik je dobil strel, zdravstveni oddelek ga je dvignil in odnesel. Okrog vodnjaka so ležali mrtvi in ranjeni, naši in sovražniki. Boj se je razvil v drugo stran. Zvečer se je vlegel mir na travnik. Molčali je vodnjak sredi travnika, molčali mrličji okrog njega. — Ko so mrtve pokopali, je ostal zopet sredi travnika samo vodnjak, zapuščen in žalostno samevajoč.

Prva bitka.

V nekem poljskem listu opisuje vojak Danklove armade, ki se je udeležil več bitk, svoje vtise v prvem boju tako-le: Že dva dni smo bili na ruskem teritoriju. Marširali smo veselo pojoč; o sovražniku ni bilo nobene sledi. Naenkrat nam je konjeniška patrulja naznanila: »Pozor, sovražnik se bliža!« Razvrstili smo se v rojno črto in si na njivah, na katerih je rasel krompir, napravili majhne nasipe. Legli smo na zemljo in drhteli kakor bi nas mrzlica tresla. Pogledal sem svoje tovariše: vsi sami mladi ljudje. Videl sem, da tudi oni drhte kakor jaz. Ni čudal! Prvi pot smo doživeli na bojnem polju nekaj posebnega in pričakovali smo nekaj velikega. Ko smo čakali na sovražnika, je vsak sam pri sebi mislil: Morda bom ustreljen, morda samo ranjen. Preteklo je pol ure, ura, dve, tri, štiri, a sovražnika ni bilo. Med tem je prenehala naša trzavica. Mučila nas je samo še nepotrpežljivost. Zahtevali smo, da že gremo naprej in poiščemo sovražnika. To je bila naša prva bitka, v kateri pa do boja niti prišlo ni. V drugi bitki smo se že držali kakor izkušeni vojaki brez najmanjše tesnobe ali drhtenja, a sedaj so naši vojaki že naravnost objestni in samopašni sredi najhujšega ognja.

REZERVISTI V AMERIKI.

Nemški kolesarski dirkaški mojster Walter Rütt je te dni pod danskim imenom dospel preko Norveške iz Amerike v Berlin. Pripovedoval je, da se je takoj začetkom vojne zbralo v New-Yorku do 50.000 nemških rezervnikov iz vseh krajev Amerike, da bi se peljali v domovino pod vojni prapor. Kmalu so se pa prepričali, da jim je odvzeta vsaka možnost odpotovati v domovino, ker je bilo izključeno, da bi na morju ušli An-

gležem in njihovemu jetništvu. Končno so tudi paroplovne družbe nevtralnih držav ustavile prodajanje vozniških listkov nemškim vojaškim obvezancem.

TROJNI SPORAZUM SE BOJI ŠTE-VILK.

»Corriere della Sera« objavlja poročilo »Timesa« iz Peterburga, ki kaže, da se je upanje tropsporazuma na zmago precej ohladilo. »Times« trdi, da je došel nemški cesar Viljem v Vzhodno Prusijo (!) in da so 22 armadnih zborov ob vzhodno pruski meji razvrstili. List pristavlja: Prvi trenutek se zdi, da je število nemških armadnih zborov pretirano, a verjetno postane, če pomislimo, da razpolaga Nemčija, kjer stoji 18 letnikov pod orožjem, z nad 5.500.000 vojakov. Angleški strokovnjaki polagajo na zbiranje nemških armad na vzhodu veliko važnost in z zanimanjem zasledujejo, kako se v Franciji Nemčija na obrambo omejuje (?), zato pa hiti Avstro-Ogrski na pomoč. Nadalje poročajo »Times«, da Nemčija namerava odposlati po morju iz Danziga, Elbinga in Stettina vojake v Rusijo.

Književnost.

Svetovna vojska bo naslovu delu, ki ga prične izdajati Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Tudi danes opozarjamo na tozadevni oglas, priobčen v včerajšnji številki. Delo obeta biti izredno zanimivo in bo brezdvomno našlo mnogo naročnikov ne samo med ljudstvom, ki gledajo vojsko samo od daleč, temveč tudi med našimi vojakov, katerih junaštva bodo natančno popisana. Naročnina posameznim sešitkom, ki bodo prinašali tudi mnogo lepih slik iz bojnih polj, je postavljena tako nizka, da si delo omisli lahko vsakdo, ki hoče imeti enotno, jasno sliko velikih dogodkov svetovne vojske. Natančneje smo poročali v včerajšnji številki »Slovenca«.

Odda se za novemher termin v Sp. šiški, Celovska cesta št. 76

**velik lokal za prodajalno
velik lokal za skladišče
velika vinska klet**

z 18 uporabnimi vinskimi sodi od 15—50 Hkll. Oddajo se vsi prostori skupaj ali posamezno. Več se izve v pisarni g. Ivana Kneza v Ljubljani.

Dober in zanesljiv

trgovski sotrudnik

se sprejme takoj pri tvrdki Martin Plut, Črnomelj, Dolenjsko. 3015 3

3021 Lepa in velika

soba z ognjiščem

v sobi se takoj odda. Več se izve Velika čolnarska ulica 17.

Dovršen

šestošolec

želi mesta v pisarni ali kje drugod Naslov pove uprava lista pod št. 3019.

Večja tovarna na Kranjskem išče

skladiščnega pomočnika

kateri se razume na rezano kakor tudi tesano blago ter na prejemanje in na oddajanje blaga; ako je več izdelovanju na žagi, ima prednost. — Poudbe se prosi na upravo »Slovenca« pod številko 3027 doposlati. 3027

Opozarjamo pri nakupu vsakovrstnega obuvala za dame, gospode in otroke na

edino moderno domače podjetje te stroke tovarno P. Kozina & Ko. v Trzinu. Tvrd-

ka ima v Ljubljani, Breg 20, veliko zalogo samolastnih, najboljših in za vsako

nogo priležnih izdelkov. Cene, ker je blago naravnost iz tovarne, brez konkurence.

Prvi slov. pogrebni zavod v Ljubljani

Prešernova ulica št. 44

prireja

pogrebe

v Ljubljani in na deželi, od najpreprostejše do najelegantnejše vrste, v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih. — Ima bogato zalogo

vseh potrebščin za mrliča

kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovine, porcelana in perl.

Zahteva naj vsakdo o potrebi cenik in prepričal se bo, da so cene znatno nižje kakor drugod. — Ceniki so franco in zastoj na razpolago.

Posebno se tudi priporoča onim sorodnikom na deželi, ki imajo svojce v deželni bolnici. Te pogrebe oskrbuje po izredno nizkih cenah. — Za slučaj potrebe se vljudno priporoča

Josip Turk.

2816